

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ  
ІХ СКЛИКАННЯ**

**ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ**

# **БЮЛЕТЕНЬ №1**

**Частина друга**

**Стенограма пленарного засідання**

**23 лютого 2023 року**

**Київ 2023**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина друга

*Стенограма пленарного засідання*

*23 лютого 2023 року*

Головного управління документального забезпечення  
Апарату Верховної Ради України

**ЗМІСТ**  
Засідання перше  
(Четвер, 23 лютого 2023 року)

Частина друга

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...8
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...15
Прийняття Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації»	...15
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про затвердження рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 лютого 2023 року «Про застосування секторальних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до фінансових установ Російської Федерації»	...18
Внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2023 року	...19
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 23 лютого 2023 року Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2023 року»	...23
Ратифікація Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021 - 2027)	...24
Прийняття рішення про позбавлення народного депутата України Гео Багратовича Лероса права брати участь в одному пленарному засіданні Верховної Ради України	...24

Прийняття постанов Верховної Ради України:

- «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Трухіна О.М.» ...27
- «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» ...32
- «Про внесення змін до додатка до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ...35
- «Про деякі питання унормування діяльності Державного підприємства «Редакція газети «Голос України» ...36
- Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо строків повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України в умовах воєнного стану, надзвичайного стану» ...37
- Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з розслідування можливих фактів порушення законодавства під час відчуження об'єктів державної власності України, розташованих за кордоном» ...41
- Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони поширення інформації про пленарне засідання Верховної Ради України під час дії воєнного стану» ...41

Прийняття рішення про:

- направлення на повторне друге читання із скороченням наполовину строків підготовки до повторного другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України» ...47
- визначення невідкладним проекту Закону України «Про внесення зміни до розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо можливості змінення умов договору про закупівлю» та скорочення наполовину строків підготовки альтернативних законопроектів до нього ...50
- направлення на повторне перше читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» ...51
- Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та деяких інших питань» ...58
- Прийняття Закону України «Про колективні угоди і договори» ...59
- Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про особливості припинення за рішенням власника державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі» ...64
- Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» щодо оптимізації структури Фонду державного майна України» ...68

Внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти	...70
Відхилення проектів законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення зміни цільового призначення земельних ділянок»	...71
Виступ Глави Уряду Королівства Іспанія Педро Санчеса ПЕРЕСА-КАСТЕХОНА	...76

[Результати поіменного голосування](#)

## ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

Зал засідань Верховної Ради України  
23 лютого 2023 року, 12 година 9 хвилин  
(Після перерви)

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**СТЕФАНЧУК Р.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слава Україні!

**ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ.** Героям слава!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що відповідно до прийнятої Верховною Радою України постанови усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви в пленарному засіданні. Прошу всіх колег поважати прийняте українським парламентом рішення та відповідально ставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка біля вас.

Шановні народні депутати, давайте привітаємо присутню сьогодні в гостювій ложі зали засідань Верховної Ради України делегацію об'єднання парламентаріїв держав – членів ЄС «*United for Ukraine*» на чолі з вірними друзями України Андрюсом Кубіліусом та Жигімантасом Павільонісом (*Оплески*). Члени цього об'єднання представляють такі європейські країни, як Болгарія, Велика Британія, Ісландія, Іспанія, Італія, Литва, Німеччина, Польща, Португалія, Словенія, Фінляндія, Франція, Чехія, Швеція, та Європейський парламент (*Оплески*).

Давайте привітаємо ще одну парламентську делегацію – зі Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії на чолі з вельмишановними співголовами групи дружби з Україною Бобом Сілі та Алексом Собелем (*Оплески*).

Хочу також привітати представників Національної асамблеї Французької Республіки, ідеологів та авторів рішень на підтримку України: голову Комітету у європейських справах П'єра Александра Англада та керівника групи дружби з Україною Бенджаміна Хаддада (*Оплески*).

Шановні народні депутати, за парламентською традицією ми розпочинаємо роботу з виконання Державного Гімну України.

*(Лунає Державний Гімн України).*

Шановні народні депутати! Сьогодні вже 365-й день рішучого протистояння України широкомасштабній збройній агресії російської федерації. Вічна слава захисникам і захисницям, які зі зброєю в руках відстоюють суверенітет і незалежність України на полі бою! Слава кожному і кожній, які щоденно самовідданою працею наближають нашу перемогу!

Прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх полеглих у боях за Україну, усіх загиблих внаслідок російської агресії, а також Героїв Небесної Сотні, які віддали своє життя за наше європейське майбутнє.

*(Хвилина мовчання).*

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час (по 3 хвилини) для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Тому прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи. Будь ласка, шановні колеги.

Слово надається Євтушку Сергію Миколайовичу, фракція «Батьківщина». Кожем'якін виступатиме, я так розумію.

Андрію Анатолійовичу, будь ласка.

**КОЖЕМ'ЯКІН А.А.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, шановні колеги! Я не втомлюся виходити на цю трибуну для того, щоб закликати... Ну, до Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки мені вже, напевно, не треба звертатися, а до народних депутатів і до керівництва парламенту я все-таки хочу звернутися і попросити розглянути ті питання, які ви обіцяли на попередньому засіданні Погоджувальної ради. Ви дали доручення голові комітету розглянути і внести на обговорення законопроекти [№ 8028](#) і [№ 8259](#), прийняття яких допоможе підтримати боєздатність добровольчих формувань територіальних громад.

На пальцях хочу пояснити, про що ці законопроекти, тому що комітет добре знає, але я не розумію, чому вже півроку відбувається таке блокування. Посилаються на Міністерство оборони України. Я розумію, що Міністерству оборони України, цим яйцекрадям, це треба робити, а на те, щоб розглядати такі законопроекти і підвищувати боєздатність добровольчих формувань територіальних громад, у них часу немає.

Перший законопроект. Є добровольче формування, яке повинно виконувати бойові розпорядження, а для цього потрібні автомобілі, транспорт. Ми приходимо до командира батальйону військової частини, якому підпорядковуємося,



беремо в нього розпорядження, їдемо за кордон, за свої кошти купуємо 10 автомобілів, перетинаємо за спрощеною процедурою митний кордон, приїжджаємо до Києва, віддаємо вісім машин і просимо командира дати нам дві. А він відмовляє, бо в статті 23 Закону України «Про основи національного спротиву» написано: зброя і боєприпаси. Крапка. А я хочу – ко́му і автотранспорт! Ну, що складного? Це перше.

Друге. Сьогодні в добровольчих формувань є зброя, з якою добровольці виконують по всій Україні бойові розпорядження і завдання. Так, ми виконуємо, тому що нині навіть 241 бригада територіальної оборони міста Києва, всі три батальйони, у Бахмуті. Сьогодні всі завдання щодо оборони Києва виконують добровольчі формування територіальних громад, зокрема і наше формування «Мрія», яке забезпечує оборону Печерського та Голосіївського районів. У нас є зброя. То я прошу внести зміни до Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України: записати, що ми маємо право зберігати зброю для того, щоб використовувати. От і все, крапка. Що тут складного? Ви мені розказуєте, що це Міністерство оборони України не погоджує. Так не крадіть яйця і все буде нормально!

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги! Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця.

Запрошую до слова народного депутата Загороднього Юрія Івановича, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка, Юрію Івановичу.

**ЗАГОРОДНІЙ Ю.І.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово Верховної Ради України, прошу вас передати слово народному депутату України Папієву Михайлу Миколайовичу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Михайло Миколайович Папієв. Будь ласка.

**ПАПІЄВ М.М.,** секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні колеги! Шановні гості! Ви знаєте, що героїзм воїнів Збройних Сил України доказує, що скоро буде перемога над російською агресією. Україна обов'язково переможе в цій війні, ми всі в цьому впевнені. І нам як парламенту вже треба готувати законодавче поле України до часу після перемоги.

Річ у тому, що дуже багато проблем і викликів постали перед нашою країною, не тільки економічних і соціальних, а ще й демографічних. Багато біженців

з України виїхали, зокрема ті, які в працездатному і в репродуктивному віці, і нам сьогодні необхідно подумати насамперед про те, у який спосіб зацікавити наших людей повернутися в Україну, особливо мам з дітьми. І це має бути комплексне питання, комплексний підхід, що передбачає і створення нових робочих місць, і соціальні гарантії.

Нам уже зараз необхідно, я звертаюся до Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, оновити чинний Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» 1993 року, враховуючи, що його дія буде поширюватися і на тих військовослужбовців, які з 24 лютого минулого року воюють проти росії, проти російської агресії. Нам необхідно оновити закони, і це треба обов'язково зробити. Зокрема, Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», тому що існує величезна диференціація залежно від року виходу на пенсію. Наші військовики мають знати, які соціальні гарантії їх чекають у майбутньому, після того, як вони прийдуть з фронту. Ці питання нам конче потрібно вирішувати.

Я готовий так само внести свої законодавчі ініціативи для реформування соціальної сфери. Має розглядатися законопроект про передачу виконання функцій Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття Пенсійному фонду України. Нам необхідно визначитися взагалі з індексацією пенсій, тому що 2 тисячі 93 гривні, заморожена мінімальна пенсія на 2023 рік, потрібно індексувати, щоб була соціальна справедливість. Не може бути так, що в країні «тінейджери» щойно призначені на якісь посади отримують по 200, 300 тисяч гривень заробітної плати (нараховують собі), тоді як більшість пенсіонерів отримують пенсію у розмірі 2 тисячі 93 гривні. І це на фоні інфляції 30 відсотків минулого року, на фоні сьогоднішньої інфляції свідчить про те, що купівельна спроможність пенсіонерів зменшилася вдвічі. Нам конче треба адекватно реагувати і на ці виклики...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги! (*Шум у залі*). Шановні колеги! Це щось новеньке. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця.

Ми з вами у парламенті, до нас приїхали гості. Розумію, що слово «парламент» походить від французького слова «*parler*» – говорити, але давайте робити так, щоб говорив один, а всі слухали, а не так, щоб говорили всі, а не слухав ніхто. Дякую.

Запрошую до слова Скороход Анну Костянтинівну, депутатська група «Партія «За майбутнє»».

**СКОРОХОД А.К.**, член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одноmandатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні гості! Шановні колеги! Сьогодні останній день року з початку повномасштабного безпрецедентного вторгнення росії в Україну. Найскладніший, найдовший і найкривавіший рік

в житті країни та кожного з нас. Рік, який ми ніколи не забудемо, який змінив нас на до і після. Рік, який відверто показав, що Україну не здолати, бо ми, українці, попри всі свої внутрішні чвари, – великий, вільний, незламний, незалежний та мужній народ, сила якого в єднанні за будь-яких умов, любові до Батьківщини і сміливості перед обличчям смерті. І жоден недолугий рашист не зможе зламати українську сталь. Жоден психічно хворий сусід не зможе реалізувати байку «Київ за три дні», тому що українці показали такий рівень самоорганізації, самовіддачі, героїзму, фаховості, віри та сили духу, якого світ не бачив у ХХІ сторіччі.

Україна, кожен українець стали легендою, символом незламності. Світ об'єднався навколо нас. Наші партнери, як ніколи, єдині в питанні підтримки України, і ми це бачимо сьогодні, зокрема, в залі. Велика їм вдячність і низький уклін. Джо Байден, Анджей Дуда, Борис Джонсон, Роберта Мецола, Урсула фон дер Ляєн та інші європейські і світові лідери.

У темні часи завжди видно світлих людей. Для наших волонтерів не існує поняття «неможливо», для наших медиків не існує поняття «не врятуємо». Наші енергетики під обстрілами відновлюють світло наново. Наші транспортувальники доставляють за будь-яким маршрутом. Наші працівники Державної служби України з надзвичайних ситуацій витягають з будь-яких завалів. Наші підприємці платять податки наперед, аграрії збирають зерно під свист куль. А наші військовики показали, що друга армія світу в Україні теж друга, і українських воїнів не перевершить ніхто. Вони герої, народжені війною, справжні лідери, які ризикують своїм життям заради кожного з нас, наших дітей, нашого майбутнього, люди, які вражають цивілізований світ своїм професіоналізмом, а одна лише згадка їхніх імен примушує здригатися і лякає росіян не менше, ніж згадка про Бандеру. Валерію Залужний, Кириле Буданов, вам окрема подяка. Ви – лідери, за якими беззаперечно ідуть воїни. Такі народжуються раз на покоління і закарбовуються в історії на все життя.

Цей рік, як ніколи, змінив нас, ми вже ніколи не будемо...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається Васильченко Галині Іванівні, фракція політичної партії «Голос».

Юрчишин. Я правильно розумію? Будь ласка.

**ЮРЧИШИН Я.Р.,** перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, маю шалену честь сьогодні виступати від імені ще одного народу, який тривалий час бореться з рашистами за свою незалежність, а саме: наших чеченських побратимів. Прошу всіх колег, які перебувають у групах дружби з Ічкерією, неформальних і формальних, вийти до трибуни, щоб це звернення прозвучало максимально офіційно.

Кабінет Міністрів Чеченської Республіки Ічкерія (постанова № 68), 27 листопада 2022 року.

У важкий період історії, коли виникла реальна загроза втрати державності, представники органів влади України гідно прийняли виклик і стали на захист своєї Вітчизни. Подолавши політичні дискусії, усунувши в бік особисті питання, виявивши при цьому мудрість і політичну зрілість під час зовнішньої загрози, військове та політичне керівництво країни об'єднало український народ і захистило основи Української держави.

Ця історична подія, показова роль Верховної Ради України, всіх народних депутатів у питанні визнання Чеченської державності, визнання окупації Чеченської Республіки Ічкерія і геноциду її народу стане домінантою дружби між нашими народами.

З метою закріплення дружніх відносин народів України та Чеченської Республіки Ічкерія за самовіддані кроки на шляху до волі і демократії в усьому світі, за особливі заслуги Верховної Ради України стосовно чеченського народу відповідно до статей 79, 80, 81 Конституції Чеченської Республіки Ічкерія Кабінет Міністрів Чеченської Республіки Ічкерія постановляє:

висловити від імені чеченського народу та уряду Чеченської Республіки Ічкерія подяку всім народним депутатам України за принципову, чесну та громадянську позицію у питанні визнання Чеченської державності, окупації Чеченської Республіки Ічкерія росією та геноциду чеченського народу;

як символ особливого визнання і з метою зміцнення дружби між народами України та Чеченської Республіки Ічкерія перейменувати майдан Дружби Народів міста Джохар (Грозний) на майдан імені Верховної Ради України.

Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

А подальші кроки озвучить Олексій Гончаренко.

**ГОНЧАРЕНКО О.О.**, член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановні друзі! Російська імперія має бути знищена. Сьогодні, у день, коли розпочалася депортація чеченського та інгуського народів, геноцид, який творився тоді, потім ще раз у 1990-і роки і нині геноцид українського народу... Ця імперія має бути знищена. Ічкерія маршо.

Ми звертаємося до наших колег з парламентів Польщі, країн Балтії зробити те саме...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, слово надається народному депутату Костюху Анатолію Вячеславовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

**КОСТЮХ А.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Тістику.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Тістик Ростислав Ярославович. Будь ласка.

**ГІСТИК Р.Я.**, член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Дорогі друзі, колеги, усі ті, хто підтримує нашу групу дружби зі Святим Престолом! Насамперед я хочу подякувати всім тим, хто долучився до її створення, щоб інституційно закріпити як офіційну групу дружби. Я вас хочу поінформувати, що ми вже здійснили перший візит. Групу дружби створено 12 січня. Повідомлю унікальний факт: ми третій парламент світу, який має таку інституційну платформу комунікації зі Святим Престолом. За це велике дякую кожному, хто долучився.

Також інформую, що відбулися зустрічі зі Святійшим Отцем Папою Франциском, Державним секретарем Престолу П'єтром Пароліном, Секретарем з міждержавних відносин Галлахером і ряд інших важливих зустрічей, зокрема, з дипломатичним корпусом, який налічував більше половини усіх представників різних держав при Святому Престолі. Порушували дуже важливі питання щодо реальної ситуації в країні, полонених, депортованих дітей і наших чітких позицій стосовно вступу до ЄС і НАТО тощо. Дуже важливо зазначити, що більшість із цих питань були записані, почуті, відбувся теплий прийом, ми досягли певних домовленостей. І згодом так само будемо працювати для нашої подальшої системної співпраці разом.

Колеги, закликаю всіх долучатися. Разом до перемоги! Слава Україні!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Арешонкову Володимирі Юрійовичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

**АРЕШОНКОВ В.Ю.**, член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні колеги, шановний український народ! Пам'ятаю, як ще минулого року в цій залі ми майже весь день дискутували щодо змісту указу Президента України про надзвичайний стан, коли не погоджувалися з його окремими нормами, а вже о 5 годині ранку 24 лютого нас накрила зовсім інша реальність, у якій парламенту потрібно було зібрати сили, мужність і приймати рішення, відповідаючи за всю країну.

Безперечно, це був найважчий рік в історії нашої держави. Весь цей рік Україна, її героїчний народ, Збройні Сили України боролися за свою незалежність, за право свого вибору. І ми зробили цей вибір на користь європейської інтеграції, демократичних цінностей і прав людини.

І як би парадоксально це не звучало, але саме цей найважчий рік дозволив нам здійснити доволі успішні кроки. Ми отримали реально задокументовану перспективу членства у Європейському Союзі і, що важливо для нас як для законотворців, європейські партнери відзначають саме законодавчий прогрес на цьому шляху. Ми чітко йдемо за тією дорожньою картою, яка була закріплена нами разом із європейськими партнерами, і продовжимо це робити.

Українська армія за цей рік не просто довела, що може захистити свій народ і свою країну, а й те, що успішно може освоювати у дуже обмежені часові рамки найсучасніші техніку та озброєння західного зразка. Наші воїни проходять тренування, зокрема, в країнах НАТО і за стандартами НАТО, тому перспектива членства у найпотужнішому військовому блоці світу також перетворюється з формальної на цілком реальну, адже саме посадовці НАТО висловили впевненість у тому, що Україна зможе приєднатися до Альянсу після закінчення цієї війни.

Парламент прийняв десятки звернень до міжнародної спільноти з тим, щоб жоден факт правопорушень, агресії, злочинів росії не було втрачено. Ми робимо все можливе, щоб створити спеціальний міжнародний трибунал для росії, і представники понад 20 країн уже увійшли до координаційної групи, що просуває ідею створення такого трибуналу щодо воєнних злочинів, які були скоєні під час російського вторгнення в Україну. Найголовніше, ми за цей рік довели, що ми разом: український народ, влада, Збройні Сили України.

Разом до перемоги! Слава Україні!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Федина Софія Романівна.

Я так розумію, що виступатиме Петро Олексійович. Будь ласка.

**ПОРОШЕНКО П.О.**, член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). *I just want to say a hello to our friends and partners from parliament of Europe.* Шановні колеги, друзі! Сьогодні 365-й день «триденної війни», якою її планував ворог. Навіть наші партнери з НАТО давали нам не більше семи днів, тиждень. Але дев'ять років війни включно з роком широкомасштабного російського вторгнення показали, що українці здатні здобувати блискучі перемоги. Ми – нація волелюбного народу, хоробрих солдат і талановитих командирів, які спроможні вести високотехнологічну війну і виграти її.

Хочу нагадати, що з нашої команди з лютого-березня минулого року жодна людина не втекла із напівоточеного Києва до укріпрайонів Львова, Хмельницького, Мукачєва та Івано-Франківська, бо була впевнена, що створена з 2014 року за стандартами НАТО армія України, яку ми передали в 2019 році, здатна зупинити ворога і перемогти росію. Ми були впевнені у тому, що вистоїть Київ – вистоїть і Україна.

У перші дні після ракетних ударів росії на базі нашого офісу було створено один із штабів територіальної оборони, і вже через 12 годин ми пішли обороняти Київ. З першого дня ми заявили про принцип внутрішньої єдності, коли вся країна має об'єднатися для перемоги. Немає жодної великої росії, і ми це довели. Є банда хижаків, яка об'єдналася навколо божевільного фіурера.

Літаки, ракети далекого радіуса дії, протиповітряна оборона, засоби радіоелектронної боротьби, танки, бронемашини нам потрібні не колись, а зараз, для того щоб весною забезпечити наступ Збройних Сил України. І так само, як рік

тому ми вимагали 50 мільярдів гривень для Збройних Сил України, так і зараз ми вимагаємо, щоб 30 тисяч гривень кожному воїну були недоторканні. І ми просимо негайно розглянути законопроект [№ 9006](#). А в кого забрати? Забрати 2 мільярди гривень у телемарафону «Єдині новини», які вміють любити Україну лише за гроші.

Попереду ще багато втрат і випробувань, але перемога не за горами, хіба що за Кримськими горами, де стоїть наш прапор.

Слава Збройним Силам України! І слава Україні!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, час для виступів вичерпано.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у нашої колеги народної депутатки України Ганни Вячеславівни Бондар, фракція «Слуга народу». Давайте привітаємо її (*Оплески*).

---

Шановні друзі, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Підготуйтеся, будь ласка, до сигнального голосування, шановні колеги. Готові?

Прошу народних депутатів взяти участь у сигнальному голосуванні.  
«За» – 238.

Проголосували: за – 238, проти – 5, утрималися – 10. Усе, як завжди.

Шановні колеги, я ще раз звертаюся до всіх із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

---

Шановні колеги, перелік питань, який було попередньо узгоджено на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Минулого разу ми завершили на розгляді проекту Закону «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» ([№ 7198](#)).

За результатами обговорення є домовленість між фракціями і групами, що 7 хвилин надається для виступу шановній авторці поправок Юлії Клименко, яка після цього їх зніме, і ми перейдемо до голосування.

Надаю слово Юлії Леонідівні, 7 хвилин, і потім голосуємо за цей законопроект. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

**КЛИМЕНКО Ю.Л.**, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, минулого разу ми мали тривалу і бурну дискусію щодо поправок до законопроекту № 7198 про компенсацію. Безумовно, це потрібний законопроект. Хочу наголосити, що його було прийнято в першому читанні ще в квітні 2022 року, але він пролежав на полиці і чомусь не розглядався ані на засіданнях комітетів і підкомітетів, ані в залі засідань Верховної Ради України десять місяців. Тому зауважу, що питання не в розгляді поправок і не в обговоренні цього проекту в залі, а в тому, що його, безсумнівно, потрібно було розглядати набагато раніше. Це перше.

Друге. Обговорення поправок до законопроекту, дискусії в комітеті та підкомітеті були абсолютно закритими. Ані автори поправок, ані ті, хто хотів долучитися до обговорення законопроекту № 7198, на жаль, такої можливості не мали, оскільки комітет і підкомітет не надали інформації про свої засідання. Усе було в закритому режимі і абсолютно, так би мовити, непрозоро.

Що не так із цим законопроектом? Безумовно, його треба прийняти, тому що люди чекають компенсації. Його норми будуть стосуватися понад 3 мільйонів людей, українців, які втратили своє житло. Але законопроект, на жаль, є дуже дискримінаційним. Дія такого закону не поширюватиметься на період війни з 2014 року. Законопроектом чітко визначається, що компенсацію виключно за житло будуть отримувати громадяни України на неокупованих територіях і лише з 24 лютого 2022 року, а це значить, що фактично ми визнаємо збитки з лютого 2022 року, а не з 2014 року. Це буде призводити до політичних і неполітичних юридичних складнощів з отримання компенсації нашими громадянами за попередній період, а також отримання репарацій від російської федерації за період з 2014 року, якщо ми самі цим законопроектом визнаємо, що збитки виключно за житло і тільки з лютого.

Цим законопроектом також фактично дозволяється отримувати компенсації лише за знищене житло. Увага, за знищене житло! У ньому не прописується жодної процедури про те, крім одного посилання на Кабінет Міністрів України, що буде відбуватися із пошкодженим житлом. У нас на сьогодні за попередньою статистикою більшість зруйнованого житла є саме пошкодженим, а не повністю знищеним. Тому такий закон, крім того, що буде стосуватися періоду з лютого 2022 року, виключно житла і окремих категорій громадян, то ще й обмежуватиметься повністю знищеним майном.

Що буде з пошкодженим майном, якого більшість? Цим законопроектом, а також постановою Кабінету Міністрів України, на жаль, не визначається. А це дискримінує велику кількість українців, які залишили свої пошкоджені домівки і переїхали або в тимчасові шелтери, або в зйомні квартири.



Викликає багато питань створення місцевих комісій, які матимуть дуже великі, але дискреційні повноваження, тому їх рішення треба буде уважно відстежувати, щоб вони не призводили до тотальної корупції, коли від людей будуть вимагати хабарі за прийняття рішень щодо компенсації за знищене житло. Термін заяв теж у цьому законопроекті потрібно переглянути з одного року, як пропонується проектом – воєнний стан плюс один рік, до – воєнний стан плюс п'ять років, оскільки багато людей не встигне або повернутися з-за кордону, або подати такі заяви, або можуть бути інші життєві ситуації, які не дозволять так швидко скористатися цією можливістю і подати заяву на компенсацію.

Викликає питання і серйозне занепокоєння фактично заборона на п'ять років продажу отриманого житла замість знищеного. Про що йдеться? Про те, що виникатиме сірий ринок, де будуть торгувати квартирами, але з дисконтом, так, як це було з ринком землі.

Виникає також запитання: чому за знищені будинки, навіть тисячометрові, виплачуватимуться кошти на рахунок, а за малосімейні, маленькі або середні квартири буде видаватися житловий сертифікат? Процедура із житловим сертифікатом абсолютно непрозора, оскільки на вторинному і первинному ринках не продаються квартири за житлові сертифікати, квартири продаються за гроші. Для того щоб поміняти житловий сертифікат на гроші, треба буде піти до невідомої юридичної особи, визначеної Кабінетом Міністрів України, і намагатися отримати готівку. Ані процедури, ані повноважень, ані обмежень для цієї юридичної особи, на жаль, не існує в цьому законопроекті.

Абсолютно не врегульовано питання з кредитними квартирами, тобто квартирами, які людина мала в кредиті. Скажіть, будь ласка, як буде вирішено питання з банківською системою: якщо знищена квартира була в кредиті, то й отримана нова теж буде в кредиті чи ні? У законопроекті про це не йдеться. Крім того, будь-яка компенсація, яка надається за таким законом людині, буде тягнути за собою сплату податків – податок на доходи фізичних осіб і військовий збір.

Законопроектом не врегульовується і не передбачається черговості отримання компенсацій пільговиками, а саме: дітьми-сиротами, військовиками, ветеранами, немає жодних пільг для цих категорій, що абсолютно неправильно. Також немає черговості розгляду питань щодо надання компенсації.

Усе це призводитиме, на жаль, до того, що закон не буде діяти, а викликати конфлікти на місцевому рівні та ще й серйозні корупційні ризики.

Колеги, безумовно, закон потрібен. Але давайте зробимо все, щоб цей проект закону переглянути або в цьому читанні, або негайно внести зміни, щоб не створювати соціальної напруги в суспільстві.

Дуже дякую. Давайте голосувати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Юліє Леонідівно, особливо хочу подякувати вам за компромісний підхід і розуміння.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» ([№ 7198](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Дякую, колеги. Ідемо далі (*Шум у залі*).

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

---

Шановні колеги, ми домовилися наступний проект Постанови «Про затвердження рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 лютого 2023 року «Про застосування секторальних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до фінансових установ Російської Федерації» ([№ 9045](#)) голосувати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про затвердження рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 лютого 2023 року «Про застосування секторальних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до фінансових установ Російської Федерації» ([№ 9045](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Гончаренко – з процедури. Будь ласка.

**ГОНЧАРЕНКО О.О.** Дякую. Шановний пане Голово, хочу з процедури порушити таке питання. До вас 23 січня було направлено звернення більше ніж 150 народних депутатів щодо негайного включення до порядку денного законопроектів, якими передбачається позбавлення народних депутатів від партії «Опозиційна платформа – За життя» і заборонених партій депутатських мандатів.

Для невідкладного розгляду цього питання відповідно до частин третьої та четвертої статті 96 Регламенту Верховної Ради України прошу вас поставити на голосування пропозицію про включення законопроекту [№ 7694](#) до порядку денного і направлення його профільному комітету для надання висновку.

Це питання треба вирішувати, бо перебування російської п'ятої колони у стінах Верховної Ради України загрожує національній безпеці України і життю кожного громадянина.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановний Олексію Олексійовичу! Я просто прошу всіх, хто ініціює такі рішення, уважно читати Регламент Верховної Ради України повністю, а не окремі його положення. Голова Верховної Ради України не вносить до порядку денного жодних законопроектів, це компетенція виключно Погоджувальної ради. І тому, коли на засіданні Погоджувальної ради це питання постане, воно і буде розглянуто. Це перше.

Друге. Стосовно іншого питання. Я постійно підкреслюю свою позицію, що у Верховній Раді України не має бути жодної проросійської партії, забороненої судом, усіх партій, які заборонені судом, а ви знаєте, що таких рішень декілька, а не одне. Давайте комплексно і одночасно вирішимо це питання стосовно всіх, хто причетний до російської федерації.

---

Ідемо далі. Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2023 року» (№ 8228-1).

Ми домовлялися, що розглянемо одну поправку фракції «Європейська солідарність», якщо я не помиляюся, і голосуємо (*Шум у залі*). Друзі, дивіться, так не може бути (*Шум у залі*). А, у вас теж одна поправка. Одна. Так, пам'ятаю, говорили, що у фракції «Голос» ще буде одна поправка. Тоді давайте спочатку фракція «Європейська солідарність».

Я так розумію: В'ятрович, номер поправки, обґрунтування, відповідь представника комітету, і голосуємо.

Володимир Михайлович В'ятрович. Називайте номер поправки.

**В'ЯТРОВИЧ В.М.**, член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день! Поправка 8. Суть поправки дуже проста. Тести з української мови та історії України мають складати всі вступники. Комітет поправку відхилив під приводом того, що міністерство вже анонсувало інші правила. Це дуже дивно. Не парламент має підлаштовуватися під анонси Шкарлета, а, навпаки, нібито міністерство мало б виконувати закони, які ще не ухвалені. Міністерство оголосило, що тест з історії України стане обов'язковим навіть для вступників на гуманітарні спеціальності. Це дуже ризиковано.

Завтра річниця початку війни. Ця війна почалася тому, що існує теза про нібито один народ. Один народ ми з росією не тому, що два плюс два дорівнює чотири, а тому, що Путін каже, що у нас спільна історія. Давайте не озброювати історію Путіна та не роззброювати себе.

Дякую. Прошу підтримати поправку.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Перепрошую, який номер поправки? Поправка 8, бо мені сказали поправка 3. Вибачте.

Поправка 8. Позиція комітету.

**БАБАК С.В.,** голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, давайте не плутати зовнішнє незалежне оцінювання, яке потрібно для вступу, з державною підсумковою атестацією, яка необхідна для випуску зі шкіл, щоб знати, як учні засвоїли ті чи інші дисципліни.

Ви знаєте, що ми зареєстрували законопроект [№ 9046](#), яким пропонується включити дисципліни «історія України» та «іноземна мова» до переліку обов'язкових предметів з державної підсумкової атестації. Закликаю весь зал не спекулювати зі вступом цього року. Уже півтора місяця всі абітурієнти і їхні батьки знають, що вони будуть здавати, давайте не змінювати коней на переpravі. Вони вже готуються до складання іспитів з тих предметів, до яких готуються. Давайте перевіряти знання на виході зі школи під час державної підсумкової атестації. Я вас дуже прошу, не потрібно четвертий рік поспіль відмінити державну підсумкову атестацію.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, поправка 8 народного депутата В'ятровича. Комітет її відхилив. Аргументи обох сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 8. Прошу голосувати.

«За» – 109.

Рішення не прийнято.

Дякую, колеги.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Ідемо далі. Від фракції «Голос», я так розумію, виступатиме Совсун, так? Будь ласка. І Піпа буде виступати? Хто буде – Совсун чи Піпа?

**СОВСУН І.Р.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, моя поправка не стосується предметів, але я дуже хочу, щоб усі народні депутати уважно послушали, про що вона. Цією поправкою пропонується заборонити зараховувати абітурієнтів за мотиваційними листами. Зачитаю вам перелік

спеціальностей, на які Міністерство освіти і науки України пропонує зараховувати вступників на основі мотиваційних листів.

Для моїх колег із Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг. На такі спеціальності, як електроенергетика, атомна енергетика, теплова енергетика, пропонують зараховувати за мотиваційними листами.

Для колег із Комітету з питань транспорту та інфраструктури. За всіма спеціальностями за напрямом транспорт зараховуватимуть за мотиваційними листами.

Дуже важливо для колег із Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки. На всі оборонні спеціальності пропонують зараховувати за мотиваційними листами.

Друзі, ми не наберемо фахових людей. Ми не зможемо розвивати жодну з цих галузей, якщо не матимемо фахівців через п'ять років. І, власне, про це моя поправка. Не можна навіть у такі важкі часи нехтувати якістю підготовки наших вступників.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Це поправка 11. Правильно, Інно Романівно?  
Позиція комітету. Будь ласка.

**БАБАК С.В.** Позиція комітету дуже проста. У цьому законопроекті ми передаємо право Кабінету Міністрів України у період дії воєнного стану, в цьому році, як і в минулому, визначати, у який спосіб і на які спеціальності буде вступати абітурієнт. Ми не знаємо достеменно, що відбудеться в країні протягом наступних декількох місяців перед, власне, вступною кампанією. Тому давайте передамо це право уряду, нехай визначається оперативно. З Кабінетом Міністрів України ми всі можемо працювати, кожен із нас у межах своїх депутатських повноважень, і впливати на ті чи інші рішення.

Дякую. Комітет цю поправку відхилив.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, поправка 11 авторства народної депутатки Совсун. Комітет її відхилив. Аргументи обох сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 11. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Ще одна поправка – Васильченко, і голосуємо за законопроект у цілому.

Васильченко. Будь ласка, назвіть номер поправки.

**ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І.,** член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Поправка 19. Прошу поставити її на голосування для врахування. Це поправка колеги Наталії Піпи, яку багато хто з нас також підписав. Вона стосується того, що цього

року, враховуючи ситуацію, яка склалася, ми пропонуємо залишити три обов'язкові тести.

Перший – українська мова та історія України, тобто об'єднаний тест.

Другий – математика, адже згідно з даними тестування PISA в нас, на превеликий жаль, не всі учні на достатньому рівні знають математику.

І третій – за спеціальністю, оскільки очевидно, що для вступу абітурієнтів до медичного університету, їм потрібно скласти хімію чи біологію, для вступу на фізичні спеціальності – фізику тощо.

Цей варіант має дуже багато переваг, зокрема, ми зберігаємо тестування з історії України, української мови та математики.

Дякую. Прошу підтримати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Позиція комітету. Будь ласка.

**БАБАК С.В.** Дуже дякую. Справді, цікава поправка, яка відрізняється від позиції комітету тим, що буде один інтегрований, за вашою пропозицією, предмет «українська мова та історія України» в одному тесті.

Насправді, знаєте, я вже говорив про це на засіданні комітету, що не дуже хотів би, щоб народні депутати визначали, яким саме структурно буде тест. Для цього є спеціалісти. Це мають робити не народні депутати і навіть не Міністерство освіти і науки України, а Український центр оцінювання якості освіти, де є спеціалісти з освітніх вимірювань, які 15 років проводять у країні зовнішнє незалежне оцінювання, а вони в один голос кажуть, що, на жаль, існування інтегрованого предмета «українська мова та історія України», м'яко кажучи, нелогічно, тому що зробити його технічно якісним неможливо, особливо в стислі терміни. Хоча ідея, справді, дуже цікава, подивимося чи можна буде імплементувати її в майбутньому.

Комітет цю поправку відхилив.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Ви наполягаєте на тому, щоб поставити поправку на голосування?

Шановні колеги, поправка 19 народної депутатки Васильченко та інших колег. Комітет її відхилив. Аргументи сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 19. Прошу голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації

та вступної кампанії 2023 року» ([№ 8228-1](#)) у другому читанні та в цілому з необ-  
хідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Олександр Сергійовичу, вам слово.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради  
України **КОРНІЄНКО О.С.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, пропонується доручити Голові Верхов-  
ної Ради України невідкладно підписати цей закон, щоб уже пішов процес під-  
готовки до національного мультипредметного тестування.

Ставлю на голосування пропозицію про доручення Голові Верховної  
Ради України невідкладно підписати щойно прийнятий закон (проект № 8228-1).  
Прошу голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**СТЕФАНЧУК Р.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, наступний законопроект... (*Шум у залі*). З процедури?

Дунда – з процедури. Будь ласка.

*ДУНДА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 91, Київська область, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, пане Голово. З метою унор-  
мування статусу депутатів від заборонених проросійських партій прошу поста-  
вити на голосування пропозицію про внесення до порядку денного сьогодніш-  
нього пленарного засідання урядового проекту Закону «Про внесення змін до  
деяких законів України щодо наслідків ухвалення судом рішення про заборону  
політичної партії для статусу депутатів місцевих рад» ([№ 7476](#)) та альтернативних  
до нього законопроектів. Прошу поставити на голосування цю пропозицію,  
і нехай зал вирішує.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Я відішлю вас знову ж до Регламенту Верховної Ради України. Ваші ініціативи і все інше мають бути відповідно до Регламенту Верховної Ради України через Погоджувальну раду. Будь ласка, ініціюйте і тоді проведемо.

---

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027), [№ 0187](#), ми домовилися голосувати без обговорення.

Ставлю одразу на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027), № 0187, за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

---

Шановні колеги, наступне питання.

Згідно зі статтею 8 Закону України «Про статус народного депутата України» у своїй діяльності народний депутат повинен дотримуватися загально-визнаних норм моралі; завжди зберігати власну гідність, поважати честь і гідність інших народних депутатів, службових та посадових осіб і громадян; утримуватись від дій, заяв та вчинків, що компрометують його самого, виборців, Верховну Раду України, державу.

Комітет Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України 21 лютого 2023 року розглянув на своєму засіданні заяву депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» за підписами 228 народних депутатів України щодо висловлювань народного депутата України Лероса Гео Багратовича на пленарному засіданні Верховної Ради України 7 лютого 2023 року.

Шановні народні депутати, слово для оголошення висновку комітету надається голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергію Віталійовичу Кальченку. Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

**КАЛЬЧЕНКО С.В.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні 21 лютого цього року розглянув заяву фракції політичної



партії «Слуга народу» за підписами 228 народних депутатів щодо висловлювань народного депутата України Лероса на пленарному засіданні, яке відбулося 7 лютого цього року.

На підставі положень статті 51 Регламенту Верховної Ради України за результатами розгляду цієї заяви, беручи до уваги стенограму пленарного засідання, комітет ухвалив висновок щодо питання дотримання дисципліни та норм депутатської етики народним депутатом Леросом через його висловлювання і рекомендує Верховній Раді України без обговорення прийняти рішення про позбавлення народного депутата Лероса Гео Багратовича права брати участь в одному пленарному засіданні Верховної Ради України і довести таке рішення до відома виборців через газету «Голос України».

Принагідно нагадую народним депутатам, що у разі прийняття парламентом такого рішення народний депутат, щодо якого прийнято рішення про позбавлення права брати участь у засіданні, повинен залишити пленарне засідання. Оскільки під час воєнного стану впродовж дев'ятої сесії парламент працює в режимі одного пленарного засідання, ця заборона буде чинною або до закінчення цього одного пленарного засідання, що може збігтися із закінченням цієї дев'ятої сесії, або, можливо, до моменту прийняття парламентом іншого рішення про свою роботу, зокрема, якщо буде скасовано чи припинено воєнний стан і парламент зможе перейти до роботи за календарним планом, чого ми всі бажаємо, щоб сталося якнайшвидше.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні народні депутати, повідомляю, що відповідно до... (*Шум у залі*). Ви спочатку послухайте, що я повідомлю, а тоді кричіть.

Повідомляю, що відповідно до частини п'ятої статті 51 Регламенту Верховної Ради України рішення про позбавлення народного депутата права брати участь у пленарних засіданнях приймається Верховною Радою України без обговорення, тому переходимо до прийняття рішення (*Шум у залі*).

Відповідно до частин першої та другої статті 8 Закону України «Про статус народного депутата України», частин другої та п'ятої статті 51, частини першої статті 52 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України про позбавлення народного депутата України Гео Багратовича Лероса права брати участь в одному пленарному засіданні Верховної Ради України і доведення такого рішення до відома виборців через газету «Голос України». Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Зараз я завершу це питання і тоді дам вам слово.

По фракціях і групах покажіть.

Прошу народного депутата України Гео Багратовича Лероса з повагою поставитися до рішення Верховної Ради України та залишити зал засідань Верховної Ради України на період проведення одного пленарного засідання Верховної Ради України.

Розгляд цього питання завершено.

А тепер, хто з процедури? Сюмар, будь ласка. Тільки з процедури. Ні, з трибуни з процедури у нас не виступають (*Шум у залі*).

Ще раз... Одну секундочку, ви з процедури чи з мотивів? Якщо з процедури – з місця, якщо з мотивів – рішення з мотивів не обговорюється (*Шум у залі*). Логічно. Ще раз запитую, ви з процедури? Тоді – з місця, будь ласка. Дякую.

Я ж попросив дати слово...

**СЮМАР В.П.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я вперше в історії цього парламенту, а я тут з 1999 року, бачу, коли дають слово з процедури після того, як уже прийняли рішення. Це порушення. Ви витираєте об себе ноги. Це перше.

Друге. Скажу вам, що 23 лютого, рівно рік тому, я була на всяких ток-шоу, де оті люди, які сидять у тому кутку зали і продовжать тут далі сидіти, бо вам це вигідно...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Це з процедури?

**СЮМАР В.П.** Так, це з процедури.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Вимкніть мікрофон, будь ласка.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступний проект Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Трухіна О.М.» ([№ 9056](#)) (*Шум у залі*).

Шановні колеги, давайте завершимо, але з процедури.

Сюмар, будь ласка, домоворіть з процедури (*Шум у залі*).

Шановні хайпожери, займіть свої місця, ви – народні депутати, а не блогери. Займіть свої місця. Дякую.

**СЮМАР В.П.** Вибачте, але тут немає народних депутатів. Якщо ми свого колегу без обговорення, боячись цього обговорення, позбавляємо брати участь не в одному засіданні, а на півроку, і ви це знаєте, – це брехня.

І моя дуже конкретна пропозиція з процедури. Якщо йшлося про одну годину, відстороніть його на 24 години, будь ласка, а не на півроку. А оцих «товарищай», які розказували, що Путін нам друг і війни не буде, треба назавжди з цієї зали вигнати (*Оплески*).

І я вам скажу про хамство. Я не вітаю хамства в цій залі. Але Гео Лерос запитував про дуже важливі для країни речі. Знаєте, які це речі? Хто, вибачте, переконував Володимира Зеленського, що війни не буде? І 23 числа ніхто нікого не попередив. Хто розмінував Чонгар врешті-решт? Хто не укріпив...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ну, таке собі з процедури.

Шановні колеги, дякую. Виговорилися всі, переходимо до розгляду наступного питання.

---

До Верховної Ради України надійшла заява від народного депутата України Трухіна Олександра Миколайовича про складення ним депутатських повноважень відповідно до пункту 1 частини другої статті 81 Конституції України. Комітетом з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розглянуто зазначену заяву та підготовлено відповідний проект постанови (№ 9056).

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися обговорити це питання.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу зайняти свої місця. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання.

Запрошую до слова голову Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергія Віталійовича Кальченка. Можемо... А, з місця. Будь ласка, з місця, Кальченко.

**КАЛЬЧЕНКО С.В.** Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні сьогодні розглянув заяву народного депутата Трухіна і прийняв рішення внести на розгляд Верховної Ради України відповідний проект постанови та рекомендувати парламенту прийняти його.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, шановні колеги.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Народна депутатка Фріз Ірина Василівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

**ФРІЗ І.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Софія Романівна Федина. Будь ласка.

**ФЕДИНА С.Р.,** член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Знаєте, шановне товариство і дехто нешановний у цьому залі, коли ти дружиш із владою – тобі вибачають підкуп поліції, коли ти дружиш із владою – тобі вибачають ДТП з тяжкими наслідками, коли ти дружиш із владою – це все о'кей, коли ти хочеш «тіхонечко» піти в ліс.

І сьогодні пану Трухину, який перший написав на мене і Марусю Звіробій донос за те, що ми говорили, що на передовій стріляють і на це треба звертати увагу, кажуть, що він великий герой, бо не втік, як дехто, і великий патріот, бо допомагав чимось тут в Україні.

Коли ми обговорюємо це питання, то потрібно не тільки його позбавляти депутатських повноважень і терміново позбавляти депутатських повноважень представників п'ятої колони, які тут підголосовують монобільшості і тривалий час зраджували Україну. Сьогодні потрібно запитати: хто ще не втік і проти кого зараз є замовні політичні справи?

Генерал Марченко. Ви думаєте, що справу проти нього закрили? Ні. А він боронить Україну. Генерал Павловський. Справу проти нього закрили? Ні. А він боронить Україну. А завдяки придбаним бронежилетам і катерам, про які там були різні інсинуації, наші воїни боронять державу. Сашко Погребиський, Андрій Антоненко, Юлія Кузьменко, Тетяна Чорновол – вони всі воюють за Україну, але політичні справи проти них не закриті, бо вони не належать до владної монобільшості, вони не втекли, вони боронять державу, вони сміють говорити правду.

Так що, товариство, будьте чесні перед собою. Сьогодні з Трухіним і цим «беспределом» із опезежешниками ви покриваєте злочини.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Бондареву Костянтину Анатолійовичу, фракція політичної партії «Батьківщина». Будь ласка, хто буде виступати?

**БОНДАРЄВ К.А.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, знаєте, я багато років займаюся питанням місцевого самоврядування, а також уже третій раз обраний до Верховної Ради України і завжди ставився до заяв народних депутатів про складення повноважень, які написані власноруч, як до таких, за які треба голосувати. Іноді в різних радах робили так, щоб якось напакостити, що за них не голосували.

Вважаю все-таки, що треба голосувати за це спокійно, нехай людина йде, а навішувати якісь ярлики... Є суд, який дасть відповідну оцінку цій поведінці,

а суспільству, мені здається, треба задуматися, кого і куди обирати, відповідальність буде. На жаль, люди у нас, заплющуючи очі, іноді голосують за партійний бренд, за певні політичні проекти, а потім уже отримують результат. Я впевнений, що все-таки суспільство дасть відповідну оцінку і вже після нашої перемоги на чергових виборах ми одержимо нормальний підсумок роботи тих народних депутатів, які проявили себе за весь цей час.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

**ЖЕЛЕЗНЯК Я.І.,** *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Ярославу Романовичу Юрчишину.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ярослав Романович Юрчишин. Будь ласка.

**ЮРЧИШИН Я.Р.** Дякую, Ярославе Івановичу. Я хотів би зазначити в цій шаленій дискусії, яка трошки губить сам зміст, те, як добре спрацювали антикорупційні органи. Цю справу фактично планували закрити, поки її вели лише правоохоронні органи, і тільки після того, як її віддали до Національного антикорупційного бюро України і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, ми маємо економію часу і політичну відповідальність, за що дуже багато хто в цій залі боровся з 2014 року, і ми маємо кошти, імовірно для армії, коли угоду буде затверджено. І в цьому всьому, так би мовити, святі життя турбує тільки одне питання, що на фоні ефективності антикорупційних органів наші колеги з правоохоронного комітету чомусь не підтримують посилення незалежності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, ідучи всупереч усім рекомендаціям європейської спільноти, навпаки, вони і далі залишають повноваження, зокрема, звертатися щодо процедури екстрадиції до Офісу Генерального прокурора. А ходять чутки, що, наприклад, екстрадиція пана Кирила Шевченка, экс-голови Національного банку України, досі не почалася, хоча ініційована Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою. Чому? Бо цього не зробив Офіс Генерального прокурора.

І тому можна відзначити якісну роботу антикорупційних органів, а «татарівські» люди своє вже доживають. До побачення.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Завершальний виступ – Максим Аркадійович Бужанський, фракція «Слуга народу».

Шановні колеги, після цього переходимо до голосування.

Будь ласка, Максиме Аркадійовичу.

**БУЖАНСЬКИЙ М.А.**, член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Ярославе, я погоджуюся з вами, що дуже важливо, коли є економія часу. Тому члени Комітету з питань правоохоронної діяльності, щоб зекономити час, були готові одразу висловити свою позицію. Вони – за зміни, за рішення, які підсилять Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, але хотіли б зробити це в конституційний спосіб, виключно в конституційний. Тому ми створили робочу групу щодо опрацювання цього питання. І я запрошую вас бути гостем на засіданнях нашого комітету, спільно працювати над тим, щоб змінити наше законодавство.

Стосовно питання, яке ми розглядаємо. Нарешті ми з'ясували, хто перший, а хто останній написав донос. Тому я вважаю, що ми можемо переходити до голосування і підтримати цей проект постанови.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, обговорення питання завершено. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів... (*Шум у залі*). Будь ласка, хто ще буде виступати?

Бойко, і після цього голосуємо, але у вас 1 хвилина. Будь ласка.

Прошу народних депутатів зайняти місця.

**БОЙКО Ю.А.**, член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане спікере! Шановні присутні! Олександр Трухін, безумовно, зробив поганий вчинок, ці кадри бачила вся країна. Але Олександр Трухін зробив ще один вчинок, про який я хочу вам розповісти. У розпал запеклих боїв у Сєверодонецьку та Святогірську Олександр Трухін разом ще з одним депутатом, ризикуючи своїм життям, завіз туди гуманітарну допомогу і завдяки цьому 600 людей протягом десяти днів були нагодовані, повторюю, у серці запеклих боїв. Тому я особисто голосувати за те, щоб він здав мандат, не буду. Вважаю, що своїм вчинком він спокутав усе те, що зробив, що сталося в нього на дорозі.

Думаю, що такий приклад народного депутата повинен бути в усіх і всіх закликаю так зробити.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, дивіться, є заява. Розумію, що існують особисті речі, але є заява за власним бажанням, будемо приймати якесь рішення.

Обговорення питання завершено. Переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 1 частини другої та частини четвертої статті 81 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту

Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Трухіна О.М.» ([№ 9056](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 288.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

З мотивів щодо чого? Так мотиви вже були до цього.

Петре Олексійовичу, з процедури хіба що. Будь ласка, Петре Олексійовичу.

**ПОРОШЕНКО П.О.** Дякую, пане Голово. По-перше, я хотів би висловити подяку чесному поліцейському, який не дав затулити цю справу.

По-друге, я хотів би наголосити, що парламент зараз зробив помилку. Треба припинити займатися піаром і поважати єдиний законодавчий орган держави, одну з гілок влади, тому що вирок було винесено вчора, через десять днів він набере законної сили і відповідно до Конституції України Трухіна буде позбавлено мандата, і це не потребує нашого голосування. Замість цього ми дали людині, яка одержала кримінальний вирок, почесно залишити Верховну Раду.

Я твердо переконаний, що зараз Верховна Рада України зробила помилку. Він мав бути позбавлений мандата і піти геть відповідно до вироку.

Дякую за увагу. І слава Україні!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Петре Олексійовичу, безперечно, є така підстава, але в Конституції України написано: набрання законної сили обвинувальним вироком. А це як мінімум апеляція, тому я... Я не в курсі цієї справи, просто, щоб було зрозуміло. Шановні колеги, все.

Дмитре Олександровичу, що у вас? З процедури, Дмитре Олександровичу? З процедури – Разумков.

**РАЗУМКОВ Д.О.,** *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Ви абсолютно праві, але цього разу була угода зі слідством, тому жодної апеляції не буде. І я тут погоджуюся із колегами: голосувати за це не потрібно було, тому що людина має бути покараною за рішенням суду, а не знову, як заступники міністра, отримати індульгенцію і залишити зал. Усе повинно бути за законом.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дмитре Олександровичу, те, що ви зараз говорите, точно не з процедури, правда ж?

**РАЗУМКОВ Д.О.** Ну, як не з процедури? Можна було не голосувати. Тому – з процедури.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ні, це не з процедури, Дмитре Олександровичу.

Добре, ідемо далі, шановні колеги. Я просто не стежу за перипетіями цієї справи, ви, мабуть, краще знаєте, але є нюанси.

---

Наступний проект постанови [№ 8121](#) ми домовилися розглядати з обговоренням, а далі проект постанови [№ 8136](#) – без обговорення.

Отже, розглядаємо проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» (№ 8121).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови № 8121 за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти, і голосуємо. Хто з фракцій і груп наполягає на обговоренні? Наполягають. Тоді, будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

**КУБІВ С.І.**, член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу передати слово пану Гончаренку Олексію.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

**ГОНЧАРЕНКО О.О.** Шановні колеги! Тимчасові слідчі комісії – це дуже важливий інструмент демократії, це важливий інструмент парламентаризму. Ми зараз будемо розглядати це питання, але я хочу звернутися до вас. Розумію, що багатьом із вас нецікаво, бачу це, але це ваша справа.

Щойно ми поставили на парламентаризмі в Україні хрест. Справа не в Гео Леросі і не в тому, що він запитав. Справа не в Єрмаку, Гончаренку, Зеленському, ще комусь. Сьогодні ми є – завтра нас не буде. Вчора були інші народні депутати, післязавтра будуть зовсім інші. Не можна знищувати парламент, не можна народного депутата України, обраного народом України, неважливо, у який спосіб це відбулося, за те, що він під час дебатів щось сказав, викинути з парламенту. Він



не може більше голосувати. Усе. Він не може голосувати, а це його депутатський обов'язок. Він не може брати участі в дебатах. Завтра це може відбутися з кожним із вас. Ви не сподобаєтеся Єрмаку, ще комусь, не знаю, і будь-яку людину викинуть. Ви не так одягнуті, не так сказали, не так подивилися.

Так не можна робити. Це неправильно. Це червона лінія, яку не можна перетинати. За цією червоною лінією – біда, за цією червоною лінією – авторитаризм, за нею – втрата підтримки світу в цій війні, бо не буде світ підтримувати другу росію, це нікому не потрібно. Так можна тільки в «держдурі» російської федерації поводитися.

Ще раз, це не про Гео Лероса, це про парламент України, який має бути, і це про демократію в державі. Припиніть, зупиніться прямо зараз, поки не стало дуже пізно! Прямо зараз зупиняйтеся!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Боже, я аж розхвилювався за вас.

Максим Миколайович Ткаченко, фракція політичної партії «Слуга народу».  
Будь ласка.

**ТКАЧЕНКО М.М.**, член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово, за слово. Дякую всім колегам. Я хочу попросити підтримати цей проект постанови і включити до складу тимчасової слідчої комісії нових членів від інших фракцій і груп, тому що вся наша комісія дійсно працює на результат, працює прозоро. Ми не боїмося і виступаємо за те, щоб до тимчасової слідчої комісії приєдналися народні депутати з різних фракцій і груп.

Я дуже хочу подякувати усім представникам фракції «Слуга народу» у цій комісії: Галино, тобі, всім, хто приєднався з самого початку. Хочу подякувати колегам, які дійсно працюють, з інших фракцій і груп: Вельможному і Сухову, Юрченку і Павленку. Не має значення, з якої фракції чи групи, – ми всі працюємо на результат, а головне, для нас не має значення, які прізвища стоять за цим результатом. І якщо хтось із губернаторів, із керівників обласних військових адміністрацій, вибачте, мерів або очільників інших структур буде винен і за наслідком розгляду на засіданнях нашої тимчасової слідчої комісії буде покараний, нам, ще раз кажу, без різниці, які вони мають прізвища і хто ставив цих керівників обласних адміністрацій. Якщо вони винні в розкраданні, нестачі або повній відсутності аудиту гуманітарної допомоги, яка надходила до нашої держави, то повинні за це відповідати.

Ми бачимо, що нарешті з'явилися перші результати, цим питанням уже почали займатися правоохоронні органи. У мене лише одне запитання: чому вони почали займатися цим тільки після того, як звільнили керівника однієї з обласних адміністрацій? Хочеться, щоб вони займалися цим не лише тоді, коли людину вже звільнено з посади.

Дякую. Прошу підтримати цей проект постанови.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина».

**ВЛАСЕНКО С.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Володимиру Кабаченку.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Кабаченко Володимир. Будь ласка.

**КАБАЧЕНКО В.В.**, секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Коли почалася війна, багато хто з нас зайнявся постачанням гуманітарної допомоги і зіткнувся з проблемою: ми довозили цю гуманітарну допомогу до західних кордонів України, а під час направлення її із заходу України на схід вона або десь зникала, або суттєво зменшувалася в обсягах. І незважаючи на те, що кількісний склад цієї ТСК, по суті, 15 осіб – представників парламенту, робота ТСК стосується всіх нас, тому що всі ми знаємо проблематику, всі ми запитували людей, яких розпізнавали як крадіїв, і всі ми отримували відповіді, що все-таки не зможемо достукатися до правди. А от змогли.

Проект постанови було зареєстровано у вересні 2022 року, а ми повертаємося до його розгляду, на жаль, лише зараз, у лютому 2023 року. Багато чого із фактів крадіжки гуманітарної допомоги задокументовано і в нас на сьогодні є абсолютно всі законодавчі підстави. Як секретар Комітету з питань антикорупційної політики гарантую, що антикорупційні органи також будуть займатися цією проблемою, ми її розв'яжемо. До того ж я впевнений, що в майбутньому ніхто з нас не зіткнеться з тим, що ми з вами докладаємо зусилля для постачання гуманітарної допомоги, а вона десь зникає.

Дуже дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Павленко. Будь ласка.

Шановні колеги, дивіться, перед тим, як я передам слово пану Павленку, хочу сказати. Друзі, не встигли ми прийняти закон щодо державної підсумкової атестації, як уже знову повідомлення в телеграм-каналах. Ну скільки я ще можу до вас звертатися? Ну хай працює інстинкт самозбереження в кожного з вас, якщо ви не розумієте цього. Думаю, що сьогодні ми маємо проголосувати законопроект, який має бути. Це просто жах, я не розумію, у такі дні...

Слово надається Павленку Юрію Олексійовичу, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

**ПАВЛЕНКО Ю.О.**, член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Я хочу підтвердити слова мого колеги Максима Ткаченка, з яким ми спільно працюємо ці місяці в тимчасовій слідчій комісії, що її робота зосереджена насамперед на результаті і кожен максимально ефективний і активний, особливо коли ми говоримо про керівництво комісії, зокрема про Максима Ткаченка як двигуна її діяльності.

За цей час комісія виявила дуже багато порушень, побачила багато зловживань з боку різних посадових і непосадових осіб, які в ці складні для країни дні, у цей складний для країни рік намагалися нажитися на людському горі, на горі, яке переживає вся країна. На жаль, серед цих людей багато хто голосно кричить про свою любов до України, а водночас обкрадає Україну, українців у найскладніший для них час, тих людей, які втратили все і дуже часто починають життя спочатку.

Сподіваюся, що робота правоохоронних органів, яка вже розпочалася, поряд із роботою тимчасової слідчої комісії буде активно продовжена. Вітаю колег, які приєднуються до складу комісії. Впевнений, що вона буде підсилена їхнім фахом і бажанням навести лад, щоб кожен кілограм гуманітарної допомоги дійшов до того, хто насамперед його потребує.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього питання.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» ([№ 8121](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

---

Наступний проект постанови ми домовилися голосувати без обговорення.

Ставлю одразу на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до додатка до Постанови Верховної Ради України «Про

перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 8136](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

---

Наступний проект Постанови «Про деякі питання унормування діяльності Державного підприємства «Редакція газети «Голос України» ([№ 8355](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовилися надати 2 хвилини для виступу представнику від фракції «Європейська солідарність», і голосуємо. Хто від фракції «Європейська солідарність» буде виступати щодо газети «Голос України»? Немає нікого? А, Княжицький.

Будь ласка, пане Миколо.

Шановні колеги, будь ласка, не розходьтєся, бо після цього виступу (2 хвилини) ми одразу голосуємо.

**КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Колеги, у проекті постанови пропонується передати єдиний майновий комплекс державного підприємства до сфери управління Апарату Верховної Ради України. Газету «Голос України» було засновано Верховною Радою України. Відтак газета «Голос України» є виданням Верховної Ради України. Постановою Верховної Ради України, яка зазначена засновником, затверджено статут «Голосу України».

Фракція «Європейська солідарність» буде утримуватися під час голосування за цей проект постанови з таких підстав.

Автор проекту постанови не обґрунтував нагальної необхідності запропонованих змін та потреби оновлення статуту газети «Голос України» саме зараз, під час воєнного стану. Стосовно фінансового забезпечення, то газета і так отримує фінансування з бюджету через субсидії, що передбачено в кошторисі Верховної Ради і прийнято в залі. Тобто з цим проблем теж немає.

На сьогодні будь-які проблеми в діяльності газети «Голос України», які потребують нагального реагування і зміни її статусу, не відомі. Натомість, наприклад, проблеми в діяльності іншого державного підприємства – парламентського телеканалу «Рада», який діє на підставі статуту, затвердженого розпорядженням Керівника Апарату Верховної Ради України, не один раз обговорювалися.

І ми бачимо, що ті медіа, які взагалі не мали бути державними, але контролюються народними депутатами, дотримуються балансу. Коли ми бачимо створення «ручного» медіа в підпорядкуванні чиновників, тоді настає кінець свободи слова і відкривається прямий шлях для корупції.

Вам мало телеканалу «Рада»? Треба ще й газету «Голос України»? Ми за це голосувати не будемо.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про деякі питання унормування діяльності Державного підприємства «Редакція газети «Голос України» ([№ 8355](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

---

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо строків повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України в умовах воєнного стану, надзвичайного стану» ([№ 7320](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, чи буде наполягання виступати? Буде. Тоді запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Богданець Андрій Володимирович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

**БОГДАНЕЦЬ А.В.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Насправді, законопроект дуже важливий, бо в умовах війни багато хто не міг працювати нормально, тому що було дуже багато передислокацій і не було відповідей від державних органів. Наприклад, наша тимчасова слідча комісія щодо земельних питань не могла нормально працювати, тому що відповіді просто не надавалися. І багато тимчасових слідчих комісій чекають прийняття цього законопроекту, щоб продовжити свою роботу.

Прошу підтримати законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Павленко Ростислав Миколайович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

**ПАВЛЕНКО Р.М.,** член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Софія Романівна Федина. Будь ласка.

**ФЕДИНА С.Р.** Дякую. Розумію, що треба продовжувати терміни діяльності тимчасових слідчих комісій, щоб вони могли ефективно здійснювати свою роботу. Тільки мені дуже хотілося, щоб це не були формальні строки і формальні процедури, а щоб ми реально отримували результати, і винні у тих чи інших діях були покарані.

Я, зокрема, хотіла б наголосити на тому, що відбувається в гуманітарній сфері. Добре, що комісія працює, чекаємо на її результати, але давайте чесно. Ми маємо склади у Чернігівській області, на яких, «дякуючи» керівництву військової адміністрації, продукти згнили тоді, коли людям потрібно було дати їжу. Ми всі розуміємо, в якій ситуації була Чернігівщина на момент московського наступу. А давайте також згадаємо розкрадання гуманітарної допомоги у Запоріжжі, де так само гнили продукти і їх перепродували. А давайте також згадаємо, як окремі депутати, не буду уточнювати від якої великої фракції, роздавали гуманітарку як свою власну допомогу, як свою агітацію. Такі речі є критично недопустимими, і я дуже не хочу, щоб вони заговорювалися у суспільстві, замовчувалися, а в результаті хтось «тіхонько» піде в ліс. Ці речі неприпустимі.

Знаєте, може давайте створимо ще одну тимчасову слідчу комісію, щоб вона виявила, а якого біса у нас тут сидять люди від заборонених партій, які справді своєю діяльністю призвели до московського вторгнення сюди. Можливо, ця тимчасова слідча комісія розвідає, чому очільниця однієї великої фракції говорила, що у них з ОПЗЖ конструктивна співпраця, а ще чому чотири законопроекти, які зараз у Верховній Раді України, не вносяться на розгляд у зал, щоб ми позбулися зрадників як у Верховній Раді, так і в представницьких органах місцевого самоврядування. Час розпрощатися з московськими...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається Славицькій Антоніні Керимівні, депутатська група «Відновлення України».

**СЛАВИЦЬКА А.К.,** член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, дуже коротко. Наша депутатська група, попри наявні зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України,

буде підтримувати цей законопроект за основу. Чинним законодавством передбачається річний термін діяльності спеціальних та слідчих комісій. Мабуть, у мирний час цього достатньо, щоб вирішити ті питання, які стоять перед тією чи іншою слідчою комісією, однак у воєнний час певні складнощі все-таки виникають, тому ми вбачаємо доцільним продовження терміну їх діяльності на довший строк.

Підтримуємо прийняття законопроекту за основу.  
Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Сергій Миколайович Євтушок, фракція «Батьківщина», після цього – Железняк, 1 хвилина, і тоді голосуємо. Будь ласка.

**ЄВТУШОК С.М.,** перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» з розумінням ставиться до необхідності внесення змін до роботи тимчасових слідчих та тимчасових спеціальних комісій. Зрозуміло, що ця норма діє в умовах воєнного стану або надзвичайного стану, і ми не можемо зараз повноцінно працювати не тільки в комісіях, але й, як передбачається законодавством, зокрема Регламентом Верховної Ради України, звітувати перед сесійною залогою з огляду на те, що у нас складна ситуація.

Ініціатори цього проекту нормативно-правового акта просять виключити всі часові обмеження як щодо роботи тимчасових слідчих і тимчасових спеціальних комісій, так і щодо їх звітів у сесійній залі, що фракція «Батьківщина» буде підтримувати.

Я також хочу сказати, що це наш парламентський інструмент і хотілося б, очевидно, щоб усі тимчасові слідчі та тимчасові спеціальні комісії утворювалися за якимось певним паритетом, зрештою це міг би бути інструмент контролю опозиції над владою. Але, на жаль, ми бачимо, що майже всі комісії очолюють провладні представники. Хоча я можу навести такі приклади, як ТСК щодо НАК «Нафтогаз України», яку очолює Іван Крулько, парламентська спеціальна комісія щодо захисту інвесторів, голова якої Галина Янченко, комісія щодо розслідування вбивства мера Кременчука Полтавської області, голова якої Михайло Цимбалюк. Вони мають свої дивіденди. Наприклад, за вісім років діяльність комісії, яку очолює Цимбалюк, уже привела до слухань справ у судах.

Тому підтримуємо це рішення, знімаємо часовий пояс і до другого читання вносимо всі поправки.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, і завершальний виступ... Ще буде, так? Железняк, після цього – Арешонков, і потім голосуємо. Виступи по 1 хвилині – Железняк і Арешонков, потім голосуємо.  
Будь ласка, Ярославе Івановичу.

**ЖЕЛЕЗНЯК Я.І.** Шановні колеги, скажу вам відверто, якщо я про щось жалію під час депутатської кар'єри, так це про те, що одразу не зрозумів, наскільки потужний і цікавий інструмент у руках народних депутатів – тимчасові слідчі і тимчасові спеціальні комісії. Це, напевно, єдина реальна форма депутатського контролю. Тому я вітаю ініціативу колег. Вважаю, якщо їм не вистачило часу з об'єктивних причин, через початок війни, то треба врахувати цю позицію. Будемо, звичайно, підтримувати законопроект.

А всіх колег, які ще не приєдналися до тимчасових слідчих комісій, їх досить багато в нашому парламенті, просто запрошую: хочете приходьте на наші засідання або на інші, бо це справді важливий, цікавий і, головне, ефективний інструмент роботи народних депутатів.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Завершальне слово – Арешонков Володимир Юрійович, після цього голосуємо, шановні колеги.

**АРЕШОНКОВ В.Ю.** Шановні колеги! Безперечно, надзвичайно важливо дати сьогодні можливість нашим спеціальним комісіям ефективно працювати. Але в мене є запитання, з яким я звертаюся до керівників окремих спеціальних комісій: скажіть, будь ласка, в умовах воєнного стану ви іноді вимагаєте від правоохоронних органів інформацію, яка становить державну таємницю, то для чого вам потрібні детальні списки працівників правоохоронних органів із зазначенням їхніх адрес, інших відомостей персонального характеру? Куди і для чого вам потрібна ця інформація?

Ще раз звертаю увагу, що в умовах воєнного стану потрібно думати над тим, що ви хочете отримати і який після цього буде результат.

У цілому депутатська група «Довіра» буде підтримувати все, що стосується ефективної роботи...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо строків повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України в умовах воєнного стану, надзвичайного стану» ([№ 7320](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.



Ідемо далі. Наступний проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з розслідування можливих фактів порушення законодавства під час відчуження об'єктів державної власності України, розташованих за кордоном» ([№ 8112](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови № 8112 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання чи можемо голосувати? Є пропозиція голосувати.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з розслідування можливих фактів порушення законодавства під час відчуження об'єктів державної власності України, розташованих за кордоном» ([№ 8112](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 301.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

---

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони поширення інформації про пленарне засідання Верховної Ради України під час дії воєнного стану» ([№ 9005](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення законопроекту невідкладним та скорочення строку внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання відповідно до частини третьої статті 50, статті 101 Регламенту Верховної Ради України. Прошу за це голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Ну, що, починаємо? Олександр Сергійовичу, будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** До слова від авторів запрошується народний депутат України Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

**СТЕФАНЧУК Р.О.,** Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Якщо дозволите, я назвав би цей законопроект коротко: набридло. Набридло, що кожного разу ми демонструємо рівень зневаги самі до себе. Набридло, що кожного разу з метою забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої країни по декілька разів я прошу утриматися бодай одну годину після завершення нашого засідання від того, щоб поширити будь-яку інформацію про засідання парламенту. Набридло, що постійно будь-хто викидає цю інформацію, чинить порушення і фактично є навідником щодо діяльності парламенту.

Ми ж знаємо, що з першого дня війни ми працюємо на цьому місці. З першого дня війни парламент нікуди не втік, не переїхав. Тому давайте зробимо так, щоб цей парламент міг працювати і не мав можливості припинити свою діяльність лише через те, що комусь дуже хочеться зайвого лайку на якомусь сайті, у *Telegram*-каналі, у *Facebook* чи в інших соціальних мережах.

Шановні колеги, ще раз повторюю: це питання не про обмеження, а про те, що ви будете висвітлювати всю інформацію, але дотримайтеся однієї години для того, щоб парламент мав можливість бути убезпеченим у цей складний для держави період.

Тому я звертаюся до кожного народного депутата, який перебуває тут, який поважає рішення, прийняті Верховною Радою: підтримайте цей законопроект і давайте разом зробимо превентивний механізм, щоб не було рівних і рівніших у цьому залі. Ми всі відповідальні за майбутнє цієї інституції, ім'я якій Верховна Рада України.

Слава Україні!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Сергій Віталійович Кальченко, голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України. Будь ласка.

**КАЛЬЧЕНКО С.В.** Шановна президіє, шановні народні депутати, регламентний комітет на своєму засіданні 21 лютого розглянув проект закону № 9005, внесений народними депутатами Стефанчуком, Корнієнком, Кондратюк та іншими, усього 140 підписів народних депутатів, які представляють три парламентські фракції і чотири депутатські групи.

Цим проектом пропонується внести зміни до статті 19 Закону «Про статус народного депутата України», до статей 3, 51, 53 Регламенту Верховної Ради України щодо заборони депутатам та іншим особам, присутнім на пленарному

засіданні, не лише народним депутатам, поширювати в будь-який спосіб інформацію про час, місце, перебіг і результати проведення або продовження пленарного засідання, а також передбачити відповідальність за порушення цих вимог. На думку комітету, ці зміни слухні і заслуговують на підтримку.

У підсумку розгляду цього питання комітет ухвалив висновок на проект закону № 9005 і рекомендує парламенту розглянути його та прийняти за основу і в цілому.

Дякую за увагу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**СТЕФАНЧУК Р.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Сергій Владиславович Соболев, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

**СОБОЛЄВ С.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний головуючий! Шановний авторе законопроекту, інші співавтори! Без сумніву, питання нагальне, бо навіть зараз, під час цього пленарного засідання, знову наші колеги в ці хвилини далі поширюють цю інформацію. Тож питання безпеки, без сумніву, нагальне.

А тепер щодо механізму. Шановні друзі, ті, які підписали цей законопроект, я звертаюся до автора. Якщо одна третина, а саме така норма пропонується в законопроекті, 150 народних депутатів мають право вивести з залу цього порушника, чи не є це перебільшенням? На мій погляд, таке рішення повинні ухвалювати 226 народних депутатів. Це перше.

Друге. Без сумніву, питання нагальне, але нам треба чітко сформулювати, щоб не вийшло так, що ми виженемо людину на п'ять днів пленарного засідання, яке є безперервним. Що мається на увазі? Якщо це безперервне засідання, то які п'ять днів? Чи ми його виганяємо на п'ять сесій, бо засідання є безперервним? Чи не станеться так, що хтось у цей момент повідомляє по телефону, ось прямо зараз: «Я присутній у сесійному залі», – а його сусід підходить до головуючого і каже, що він розголосив державну таємницю, і людину не лише виганяють із сесійного залу, а й не виплачують заробітної плати і все інше?

Тому в мене велике прохання. Наша фракція підтримає проект у першому читанні, але ці норми повинні бути врегульовані, бо може статися так, що в парламенті нікого не залишиться.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Швачко Антон Олексійович, фракція політичної партії «Слуга народу».

**ШВАЧКО А.О.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я прошу всіх вас підтримати законопроект, адже це питання нашої безпеки, проголосувати за нього в першому читанні, а далі, можливо, трохи доопрацювати до другого.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Володимир Володимирович Цабаль, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

**ЦАБАЛЬ В.В.,** секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Івановичу Железняку.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ярославе Івановичу, будь ласка.

**ЖЕЛЕЗНЯК Я.І.** Дякую. Шановні колеги, я щиро вірю в те, що в нашому залі зібрані люди, які представляють еліту, насамперед інтелектуальну. Розмовляючи з кожним з вас окремо, мені чомусь здалося, що всі розуміють, що для безпеки Верховної Ради під час повітряної тривоги насамперед потрібно йти в укриття. Давайте казати відверто, і ми, і деякі інші посадовці не завжди це робили. Дякую за те, що зараз така практика майже зникла.

Є таке визначення, як «колективний розум», – це коли великі уми збираються разом і створюють більш потужний інтелектуальний потенціал. У нас трохи по-іншому: з кожним окремо ми спілкуємося і начебто всі це розуміють, а коли ми збираємося разом, на жаль, віримо в те, що фотографії впливають на нашу безпеку.

Колеги, я не проти такого закону, бо, якщо чесно, він нічого не змінить. Але, пане Голово, давайте скажемо відверто, скільки разів було так, що саме ті колеги, які підписалися, були першими, які викладали наші засідання. Давайте скажемо відверто, скільки разів інформація про наше пленарне засідання поширювалася, у тому числі під час того, як хтось робив стрім з Верховної Ради. Давайте скажемо відверто, скільки разів і скільком людям, зокрема в Апараті, з різних політичних сил, у тому числі заборонених, ми поширювали інформацію про наше засідання.

Колеги, я дуже хочу, щоб ми були в безпеці, але для цього не треба приймати закони, а треба просто ходити в укриття під час повітряної тривоги.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Оскільки ви звернулися до мене, дозволю собі відреагувати. Я думаю, що Верховна Рада повинна не лише приймати закони, а й виконувати їх, зокрема й постанову, яку ми прийняли на початку цієї сесії, у якій були питання, пов'язані з висвітленням діяльності парламенту. Мені здається, що треба почати з того, що ми повинні прийняти цей законопроект, а потім усі разом його виконати, тому що це наша спільна безпека.

Дякую.

Шановні колеги, завершальний виступ – Ар'єв Володимир Ігорович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Після цього голосуємо.

*АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Виступатиме Олексій Гончаренко.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Олексій Олексійович Гончаренко, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

**ГОНЧАРЕНКО О.О.** «Європейська солідарність». Шановні друзі, що ж ми такі перелякані сидимо – дізнаються про безпеку? Хлопцям на фронті чомусь не страшно, що вони там. Ми сиділи тут, коли російська армія була за 30 кілометрів звідси, і не було страшно, приходили й голосували. Зараз не можна транслювати засідання Верховної Ради, не можна розповідати про Верховну Раду – нічого не можна. Ще треба знайти привід, щоб можна було викинути з Верховної Ради. То давайте вже заб'ємо двері й вікна у Верховній Раді, давайте зробимо з нас таку чорну скриньку і будемо так жити.

Мета цього законопроекту одна – просто викинути Гончаренка, Железняка з Верховної Ради. Та не мучтеся, друзі! Я ж про Єрмака казав набагато більше, ніж Гео Лерос. Відразу вносьте законопроект, що геть звідси Гончаренка – та й усе. Це буде оптимальний варіант. Не мучте себе, не мучте людей, не ганьбіться. Рівно рік тому, 23 лютого 2022 року, я звертався тут до росіян і казав: «Добро пожаловать в ад!». А ви сиділи і сміялися, і зараз знову смієтесь. Я вам кажу: «Добро пожаловать в диктатуру Єрмака!». Вам це подобається? Мені ні, я це ніколи не прийму. І законопроекти, які ви вносите, – це ганьба. Ви нищите парламентаризм у цій країні, а цим нищите і саму країну. Ганьба!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Арешонков Володимир Юрійович. Будь ласка. Після цього переходимо до голосування за цей законопроект. Запросіть народних депутатів до залу.

**АРЕШОНКОВ В.Ю.** Шановний пане Голово, шановні колеги, безперечно, законопроект десь на межі: як завжди, перед нами питання моралі, свободи, права кожного на висловлення і якихось обмежень. Наша група голосуватиме за прийняття проекту в першому читанні, тому що ми враховуємо особливості воєнного

стану, але на завершення я скажу таке. Колись один з голів Верховної Ради, це вже стало анекдотом, звертаючись до депутата, говорив: «Шановний депутате, не скачіть по залу, бо ви не в лісі».

Шановні колеги, я звертаюся до вас, особливо до тих, які знаходяться на межі другої частини залу. Ну, невже ви не можете під час засідання в межах політичної культури стосовно інших колег бути на робочих місцях? Ви просто елементарно заважаєте іншим! Будь ласка, давайте всі будемо відповідати політичній культурі, про яку ми сьогодні так багато говоримо.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Від фракції «Слуга народу» ще не виступали? Максим Аркадійович Бужанський, 1 хвилина. Будь ласка.

**БУЖАНСЬКИЙ М.А.** Шановні колеги, безумовно, я підтримую думку про те, що потрібно дотримуватися правил безпеки. Але, вибачте, у мене є деякі сумніви щодо можливості верифікувати, чи то справжній пост когось, чи ні. Якщо людина хизується, що вона, дійсно, щось оприлюднює, це одна справа. Але чи це не буде провокацією проти когось? Я вважаю, що це, дійсно, небезпека з точки зору парламентаризму. Мені здається, це той випадок, коли ми ризикуємо більше, ніж захищаємо, за всієї поваги до авторів і до того, чого вони намагаються досягти.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Максиме Аркадійовичу, якщо є ризики, є друге читання. Ми з задоволенням розглянемо всі ваші поправки, які ви подасте до цього законопроекту.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони поширення інформації про пленарне засідання Верховної Ради України під час дії воєнного стану» ([№ 9005](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, комітет ще вніс пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок до другого читання.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Пропозиція не пройшла, тому буде нормальний час для підготовки.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України» ([№ 7253](#)).

У нас, я так розумію... (*Шум у залі*). А, Лозинський, будь ласка, йдіть сюди. Бужанський мені сказав, що в нас є чотири поправки.

Максиме Аркадійовичу, називайте номер поправки, тоді – обґрунтування, заперечення і голосування.

**БУЖАНСЬКИЙ М.А.** Шановні колеги, я прошу вас не підтримувати поправки 10 щодо пам'ятників. У разі прийняття законопроекту з урахуванням цієї поправки не можна буде встановити, наприклад, пам'ятник українцю, найкращому винищувачу Другої світової війни Кожедубу, пам'ятник генералу Дерев'янку, який приймав капітуляцію Японії, бо вони обіймали командні посади в лавах Червоної армії, армії Радянського Союзу. Мова йде про нашу історію, про історію наших перемог.

Прошу вас не підтримувати цієї поправки.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Секунду, ви хочете поставити поправки лише на підтвердження чи й свої? Лише на підтвердження. Все.

Тоді я запитаю. Ніхто не наполягатиме на врахуванні поправок? Ніхто.

Тоді ставиться на голосування для підтвердження поправка 5 (*Шум у залі*). Я знаю. Одну секунду, який номер поправки? Ви сказали, що спочатку поправка 5.

Поправка 10. Будь ласка, коментар від комітету.

**ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М.,** *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Поправка 10, яка була названа, – це одна з основних норм законопроекту, щоб він реально запрацював. Зокрема, крім поправки 10, ряд інших поправок містять механізми реалізації, щоб не можна було саботувати такий закон на практиці. Якщо цю поправку зараз підтримати, як було сказано, то цей законопроект взагалі перетвориться на профанацію. Тому прошу не підтримувати... (*Шум у залі*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Навпаки...

**ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М.** Прошу підтримати і зберегти цю поправку. Вона повинна залишитися для того, щоб такий закон реально запрацював.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Романе Михайловичу, якщо можна, одну секунду, я пояснюю ситуацію. Поправка 10 авторства Лозинського комітетом врахована частково. Водночас Максим Аркадійович наполягає поставити таке рішення комітету на підтвердження. Роман Михайлович надав свою аргументацію, чому воно повинно бути підтверджено.

Отже, ставлю на голосування для підтвердження рішення комітету врахувати частково поправку 10. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 225.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

Наступна поправка. Бужанський. Будь ласка.

**БУЖАНСЬКИЙ М.А.** Шановні колеги, наступна поправка 5. Я ще раз звертаю вашу увагу, що ідеологічних пам'ятників у нас уже немає завдяки закону про декомунізацію. Зараз мова йде про нашу історію – про пам'ятники українцям, які захищали нашу країну від нацизму. І в час боротьби проти нацизму не можна дати можливість руйнувати пам'ятники українцям, які боролися проти нацизму та перемогли його.

Нагадаю вам, що коли цей законопроект приймався в першому читанні, нічого подібного в ньому не було, це з'явилося пізніше. Я прошу вас утриматися під час голосування та не голосувати жодним чином.

Дякую (*Шум у залі*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, я так розумію, що попередня поправка дуже багато чого вирішила, на жаль. Тому в мене така пропозиція. Давайте проголосуємо за направлення законопроекту на повторне друге читання, щоб зберегти його, і обмежимо строки подачі поправок до п'яти днів. Добре? (*Шум у залі*). Що, чому? Шановні колеги, це для того, щоб зекономити наш час (*Шум у залі*).

Бужанський проти. Він наполягає поставити на голосування всі ці поправки. Ну, якщо одна поправка «збита», то це далі вже не піде і підтримки в залі немає. Лідери фракцій і груп про це свідчать. Для чого нам витратити час? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, є пропозиція, щоб зараз я відразу поставив на голосування пропозицію про направлення проекту на повторне друге читання і про скорочення строків підготовки до другого читання. Немає заперечень? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, ми маємо спочатку провалити рішення комітету, потім проголосувати за направлення проекту на повторне друге читання, це я розумію. Принципово не буде заперечень?

Тоді в мене така пропозиція. Я відразу поставлю на голосування рішення комітету – ми його не підтримаємо, потім поставлю пропозицію про повторне друге читання – ми підтримаємо і після цього проголосуємо за скорочення строків підготовки до другого читання. Немає заперечень? Дякую.



Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України» ([№ 7253](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, як і домовлялися, наступне рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення на повторне друге читання проекту закону № 7253.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків підготовки проекту до повторного другого читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Юлія Володимирівна Тимошенко – процедури. Будь ласка.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі! У цьому залі я була свідком того, як абсолютна більшість ставила на голосування законопроекти або поправки, які не проходили, по десять-п'ятнадцять разів.

Я хочу подякувати Голові Верховної Ради за те, що він не допустив зараз порушення Регламенту, не поставив того, що провалено, ще раз на голосування, таким чином підтвердивши, що все-таки Голова Верховної Ради дуже чітко дотримується Регламенту. Я хочу вам подякувати за це, Руслане Олексійовичу (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Юліє Володимирівно. Це дякую – всій Верховній Раді, тому що ми всі так працюємо.

В'ятрович – з процедури. Будь ласка, Володимире Михайловичу.

**В'ЯТРОВИЧ В.М.** Шановні колеги, щойно, проваливши цю поправку, ми, по суті, заблокували один дуже важливий законопроект, який мав стати ключовим у механізмі деколонізації України. Під прикриттям нібито пам'яті про українців, які воювали в червоній армії, деякі депутати захищають «русский мир» в Україні. Тому я прошу дуже уважно поставитися до цього законопроекту під час підготовки до другого читання з метою не допустити, щоб зараз, через рік після

повномасштабного вторгнення, ми далі виконували функцію захисту «руського мира» і його маркерів в Україні.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Бужанський – з процедури. Будь ласка. І переходимо до проекту [№ 9027](#).

**БУЖАНСЬКИЙ М.А.** Я хотів нагадати шановному колезі Володимиру. Він, мабуть, не знає через рік після повномасштабного вторгнення, за день до річниці вторгнення, що в нас є кримінальним злочином, якщо хтось підтримує так званий «руський мир», якщо хтось підтримує країну-агресора. Тому якщо пану Володимиру відомо таке про когось, він має негайно звернутися до правоохоронних органів, до Служби безпеки України із заявою про злочин. Інакше він є посібником злочинця. А якщо цього немає, якщо це його окрема думка, то кожного дня, коли гинуть українці, захищаючи нашу країну, спекулювати такими речами – це ганебно! Ось і все! (*Шум у залі*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, послухайте, це все. Було питання – була відповідь (*Шум у залі*). З процедури?

Княжицький – з процедури. Будь ласка.

**КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л.** Дякую. Шановні колеги, ми також розглядали цей проект у Комітеті з питань гуманітарної та інформаційної політики. У цьому ж комітеті лежать ще два проекти про гуманітарну деколонізацію, які підписали багато депутатів, до одного з них я причетний, інший як альтернативний готував колега Потураєв. На жаль, ці проекти нам не вдалося об'єднати, бо це було заблоковано. Чому не вдалося? Саме тому, що, наприклад, у наших проектах є визначення цього «руського мира», якого тут нібито захищає представник правлячої фракції, а правляча фракція не вносить цього питання до залу.

Пане Голово, дуже прошу вас, це системний підхід, внести всі ці проекти до залу і проголосувати їх разом найближчим часом, щоб законодавчо заборонити «руський мир» в Україні, – і цей законопроект, і два інші про гуманітарну деколонізацію.

Дякую.

---

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, переходимо до наступного проекту Закону «Про внесення зміни до розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо можливості змінення умов договору про закупівлю» ([№ 9027](#)). Сьогодні ми голосуємо лише питання, пов'язані зі скороченням строків.

Ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії цей законопроект. Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, рішення комітету таке: визначити законопроект невідкладним та скоротити наполовину строк внесення альтернативних законопроектів до нього. Тому я ставлю на голосування таке рішення комітету як пропозицію щодо законопроекту № 9027.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми сьогодні по краю ходимо.

---

Наступне питання – проекти законів «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю» ([№ 5344](#)), «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю» ([№ 5344-1](#)), «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння зайнятості осіб з інвалідністю» ([№ 5344-2](#)), «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» ([№ 5344-3](#)), «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» ([№ 5344-д](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути ці проекти за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я звертаюся з проханням і доводжу інформацію, що ми домовилися про те, що стосовно цих законопроектів виступлять всі автори, потім виступи: два – за, два – проти.

Запрошую до слова міністра соціальної політики України Жолнович Оксану Іванівну. Будь ласка.

**ЖОЛНОВИЧ О.І.**, *міністр соціальної політики України*. Добрий день, шановні депутати! Представляю вам проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю» (№ 5344). Дуже прошу звернути особливу увагу на цей законопроект, оскільки, по-перше, він є інтеграційним, по-друге, сьогоднішня ситуація щодо працевлаштування людей з інвалідністю, на жаль, критична. Таких людей стає більше, є складні інвалідності – люди залишаються без рук, без ніг, без кінцівок. Але, на жаль, на сьогодні в нас не сформовані пропозиції і відповіді для

таких людей, зокрема щодо їх реінтеграції і працевлаштування. Існуючі механізми адміністративних санкцій, на жаль, не наповнюють Фонду соціального захисту людей з інвалідністю. У цьому році ми практично не зібрали коштів, тому що чисельні механізми ухиляння від сплати цього адміністративного збору не дають змоги ефективно його адмініструвати.

Законопроектом, який доопрацьований величезною кількістю і громадських організацій, і роботодавців, і комітетом, передбачено абсолютно нові механізми підтримки і працевлаштування людей з інвалідністю. Ці механізми європейсько адаптовані, це, зокрема, досвід Польщі. Ми збільшуємо підтримку роботодавців. Ми зменшуємо навантаження на приватний бізнес, оскільки розширюємо спектр збору, у тому числі за рахунок державних підприємств. Ми розширюємо кількість підтримок для конкретного працівника, надаючи соціальний супровід. Ми, на відміну від маніпуляцій, не забираємо підтримки в жодного соціального підприємства, але даємо змогу зайти на цей ринок всім, без обраних.

Я дуже прошу підтримати доопрацьований проект № 5344, тому що це дасть нам можливість рухатися вперед і забезпечити набагато кращі умови для працевлаштування людей з інвалідністю.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Запрошую автора наступного альтернативного законопроекту Юлію Володимирівну Тимошенко. Будь ласка.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

**ЦИМБАЛЮК М.М.,** *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановна президіє, шановні народні депутати! Насправді питання, яке ми зараз розглядаємо, я погоджуюся з пані міністром, дуже нагальне, тому що кількість осіб з інвалідністю на сьогодні обліковується понад 2 мільйонами 700 тисячами і, на жаль, стає все більшою. Під час агресії російської федерації ми прекрасно усвідомлюємо, що буде викликом для майбутнього суспільства і майбутньої влади, як їх працевлаштувати.

Насправді ми з Юлією Тимошенко у своєму законопроекті пропонуємо трохи інший, на нашу думку, підхід, ніж автори основного доопрацьованого законопроекту комітету. Ми все-таки пропонуємо врахувати позицію Спілки осіб з інвалідністю, бо до нас надійшло декілька пропозицій, щоб зберегти той механізм, який існує, але поряд з ним запропонувати альтернативу. Якщо ми УТОС і УТОГ, а це основні на сьогодні громадські організації, які об'єднують інвалідів і надають їм місце роботи, вилучимо з цього процесу, то це буде не зовсім по-державницьки.

Ми погоджуємося, що і в цих організаціях існують ті речі, які потрібно викорінювати. У Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ми не раз про це говорили і закликаємо їх до подальшої співпраці.

Ми вважаємо, що саме наш альтернативний законопроект може бути більш вдалим і просимо підтримати саме його.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Михайле Михайловичу.

Я так розумію, що Кальцев не виступатиме. Тож запрошую до слова голову Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третякову Галину Миколаївну, Вона виступатиме і від авторів, і від комітету, тому надається 4 хвилини. Будь ласка, Галино Миколаївно.

**ТРЕТЬЯКОВА Г.М.,** голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Я виступлю і як автор законопроекту № 5344-3, і від комітету. Почну, мабуть, не так формально, як завжди це роблю, а хочу прочитати вам слова жінки. У нас в Україні всі жінки досконалі, але є досконала жінка, яка підготувала ось такий довідник про безбар'єрність. Вона каже, що безбар'єрність починається з кожного з нас. В Україні живуть чоловіки і жінки, діти, молодь, люди старшого віку, представники різних національностей, з різним кольором шкіри, станом здоров'я. Ми всі різні, але попри нашу відмінність кожен з нас заслуговує на повагу, безпеку, гідне ставлення та розвиток. Та, на жаль, дуже багато людей на сьогодні стикаються з суспільними перешкодами. Україна має будувати безбар'єрність поступово, невпинно, однак з чого почати? Що залежить від кожного з нас?

Я залишу, ви подивитеся на цей довідник.

Ми маємо три простори: громадський простір, трудовий простір на роботі та особистий простір. Законопроект № 5344 стосується лише трудових відносин, у ньому поки що не говориться про те, як у нас змінюватиметься громадський простір, який відноситься зараз до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. Ми не кажемо про те, як маємо переобладнувати життя кожної людини. Про це дбає комітет, і я думаю, що ми ще внесемо на ваш розгляд додаткові законопроекти. Але трудові відносини мають модернізуватися.

У законопроекті, який має дуже складну долю, бо до нього внесено три альтернативні проекти, а потім він був доопрацьований, як сказала міністр соціальної політики, з експертами, містяться норми, які позбавляють нас у тому числі радянщини. Ви знаєте, що є 4-відсоткова квота, яка чомусь діє лише для приватного сектору, але не охоплює державного. Україна, як завжди, пішла навпаки.

Цей законопроект такі квоти вводить найперше на публічну службу, на службу в органах місцевого самоврядування. І такі квоти мусять виконуватися,

не просто влаштовуючи людей, а організовуючи їм розумні ергономічні місця для того, щоб ця безбар'єрність була не на папері, а реально втілювалася.

Для того щоб роботодавцю переформити робочі місця, потрібен ресурс. Він передбачений у законопроекті не лише за рахунок штрафів. Ми пропонуємо бізнесу з 40 відсотків штрафу, який він може заплатити, сплатити благодійний внесок як корпоративну соціальну відповідальність. Тому цей законопроект і про знайдені ресурси.

Чого не зроблено в цьому законопроекті? Про це казав Григорій Мамка на засіданні Погоджувальної ради. Тут немає частини щодо відповідальності за те, щоб кожен з нас цю безбар'єрність підтримував. Ми зробимо окремий законопроект, з паном Дегнерою, який очолює Держпраці, і з Міністерством соціальної політики ми почали його розробляти. Концепт уже написаний, я передавала його і на Погоджувальну раду для голів фракцій і груп, він є у секретаря нашої фракції.

Ми доопрацюємо цей законопроект щодо відповідальності, оскільки це перше читання. Ми мусимо це зробити саме тому, що ми всі різні.

Дякую заздалегідь тим, які підтримують цей законопроект, і хочу ще раз нагадати, що в нашому комітеті відбувається розгляд поправок і кожен народний депутат не виконує функцію меблів, а вносить поправки, які розглядаються по суті, за участі науковців, представників центральних органів виконавчої влади і до уваги беруться всі думки.

Щодо цього законопроекту, то більше 100 громадських організацій, які теж працевлаштовують людей, так само як і ті організації, які мають всеукраїнський статус ще з радянських часів, готові підтримати цей законопроект. Давайте ми цю монополію поширимо на інші організації, які зможуть безбар'єрність...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Галино Миколаївно.

Шановні колеги, я прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти. Після цього будемо голосувати.

Слово надається народному депутату України Наливайченку Валентину Олександровичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

**НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).** Прошу передати слово Юлії Володимирівні Тимошенко.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.** Шановні колеги, мова йде про законопроект № 5344. Я хотіла б, щоб ви знали, про що він. Це законопроект, який, по суті, анулює значну частину підтримки інвалідів в законодавстві України. У мене є звернення

громадської спілки «Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна асамблея людей з інвалідністю України», члени якої виступають категорично проти цього законопроекту.

Хочу нагадати, якщо до війни до інвалідів відносилися люди, які отримали інвалідність внаслідок різних обставин, то під час і після війни преференціями для інвалідів користуватимуться наші воїни, які отримали інвалідність під час війни.

Що скасовується, щоб ви просто знали.

Перше. Скасовується відповідальність держави за створення безбар'єрного простору.

Друге. Виключається норма, яка зобов'язувала владу залучати представників громадських об'єднань осіб з інвалідністю до підготовки рішень щодо прав та інтересів осіб з інвалідністю.

Виключаються всі пільги, які надавалися підприємствам, де працюють інваліди. Ми обговорили на засіданні комітету, що, навпаки, коли люди з інвалідністю прийдуть з війни, треба надати підприємствам пільги, треба, щоб інші підприємства обов'язково зберегли квоту щодо взяття на роботу інвалідів. Представник уряду, який щойно виступав, сказав, що законопроект розроблено на прохання і для підтримки роботодавців. Це так, даний законопроект звільняє роботодавців від будь-яких зобов'язань перед інвалідами. Ми не можемо звільнити...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Цабаль Володимир Володимирович, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

**ЦАБАЛЬ В.В.** Шановні колеги, у мене одне велике зауваження до цього законопроекту – це те, що його подали ще чотири сесії тому, а ми його лише зараз приймаємо. За це скликання ми дуже мало, на жаль, зробили щодо створення безбар'єрного простору для осіб з інвалідністю. Такий закон потрібно було прийняти дуже давно. На жаль, ми значно відстаємо від Європи, на яку орієнтуємося в цьому напрямі. Цей законопроект адресує лише один аспект – аспект робочого простору. Він не адресує аспект особистого простору чи аспект громадського простору, але я впевнений, що це має стати початком.

Щодо критики законопроекту. Я розумію, чому ця критика звучить. Тому що деякі політичні сили, деякі організації влаштовує статус-кво, те, що фінансування відбувається лише монопольним організаціям, які ще в радянські часи цю монополію одержали, немає конкуренції за виконання функції держави щодо створення робочих місць для осіб з інвалідністю. Таким законом ми створимо цю конкуренцію. Відповідно всі організації зможуть конкурувати за державний ресурс, щоб покращувати, бо всі ми знаємо, що конкуренція завжди покращує послуги, а в даному випадку мова йде про покращення виконання функцій держави щодо створення безбар'єрного простору стосовно роботи для осіб з інвалідністю.

Тому, колеги, я закликаю підтримати цей законопроект. Так, у нас також є зауваження. Наприклад, нас не влаштовує, що можна всього 40 відсотків середньої заробітної плати платити замість працевлаштування. Нам здається, що має бути більше. Але всі ці зауваження, я впевнений, ми врахуємо до другого читання.

Дуже дякую авторам.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Данило Олександрович Гетманцев, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

**ГЕТМАНЦЕВ Д.О.,** голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Почнемо з термінології. Ми не вживаємо слова «інвалід», а вживаємо термін «особа з інвалідністю», і в цьому принципова відмінність, яку дехто не розуміє, але вона, дійсно, принципова.

А тепер по суті. На що перетворився рух на захист прав осіб з інвалідністю в Україні? Давайте будемо відвертими і, дивлячись один одному в очі, не брехати. Це бізнес кількох сімей в Україні, які, використовуючи цей бренд, просто заробляють гроші. Є більше сотні організацій, які опікуються цією проблематикою. Чому організації, які можна поррахувати на пальцях однієї руки, є бенефіціарами і допомоги, і будь-яких інших вигод від цієї дуже важливої, дуже чутливої в суспільстві теми? Чи не потрібно врешті-решт це припинити таким чином, щоб розробити правила, уніфіковані з Європейським Союзом?

Врешті-решт я абсолютно погоджуюся з Цабалем, законопроект непринятно довго лежав у комітеті. Законопроектом, дійсно, пропонується запровадити норми, які потрібні особам з інвалідністю саме для захисту їх прав, а не тих, які сьогодні заробляють на цій тематиці в Україні. Чотири відсотки на приватні компанії – це що таке? Це податок, який кожна приватна компанія повинна зараз сплачувати, навіть під час війни, податок, який вони сплачують, замість того, щоб держава опікувалася цією нормою і сама на себе брала ці обов'язки.

Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, завершальний виступ – Бондар Михайло Леонтійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Після цього виступу я запрошую народних депутатів підготуватися до голосування.

Будь ласка, Михайле Леонтійовичу.

**БОНДАР М.Л.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги! Дійсно, з війни повертаються і повертатимуться дуже



багато хлопців, дівчат, які в подальшому отримуватимуть статус осіб з інвалідністю. Хочу нагадати, що всі вони є повноправними членами суспільства. Тож відповідно я кажу не про пільги, які їм надаються, а про те, що вони також мають право працевлаштовуватися, мають право жити так само, як усі інші.

Я не раз ходив по госпіталях і бачу, як хлопці без кінцівок, дівчата, стоять у величезних чергах, і ніхто зараз цього не врегулює, до них, дійсно, ставляться як до тих, хто на задньому плані в суспільстві.

Наша держава передусім має просувати в житті цих людей не лише медичний, а й соціальний аспект. Щодо працевлаштування, щодо ставлення держави до осіб з інвалідністю має бути комплексний підхід, чого ми не бачимо, на жаль, у цих законопроектах.

Тому «Європейська солідарність» утримуватиметься від голосування за ці законопроекти. Ми слідкуватимемо й обов'язково подаватимемо свої поправки до цих законопроектів до другого читання, будемо відстоювати їх у комітетах, а вже в подальшому побачимо, якими вони стануть після доопрацювання, і тоді прийматимемо рішення.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Шановні колеги, рішення комітету – прийняти законопроект [№ 5344-д](#) за основу, саме тому я його ставитиму на голосування. Прошу народних депутатів підготуватися. Готові, шановні колеги? Швидше займайте робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» (№ 5344-д) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 205.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, давайте відразу направимо його на повторне перше читання (*Шум у залі*). А щодо наступних проектів, ви ж бачите, що потенціалу не буде. Ну, давайте будемо за наступні проекти голосувати. Давайте пройдемо цей цикл.

Шановні колеги, я прошу підтримати проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» ([№ 5344](#)). Ставлю на голосування пропозицію направити цей законопроект на повторне перше читання.

Шановні колеги, я дуже прошу підтримати, щоб ми не втрачали цього важливого євроінтеграційного законопроекту. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Направили на повторне перше читання. Просто шкода, стільки роботи проведено.

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та деяких інших питань» ([№ 7731](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 217.

Рішення прийнято.

Проведемо виступи: два – за, два – проти і голосуємо? Шановні колеги, чи можемо прийняти рішення без обговорення (*Шум у залі*).

З обговоренням, Юліє Володимирівно? Так? Тоді запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Андрій Михайлович Герус, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

**ГЕРУС А.М.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу переходити до голосування і прийняття рішення по суті питання.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Прекрасно.

Цабаль Володимир Володимирович, фракція «Голос». Будь ласка.

**ЦАБАЛЬ В.В.** Прошу передати слово Руцишину.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Руцишин. Будь ласка.

**РУЦИШИН Я.І.**, секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Колеги, я прошу підтримати проект.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую. Фантастично.

Шановні колеги, завершальний виступ – Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Після цього голосуємо, Будь ласка, не розходьтєся.

**ЦИМБАЛЮК М.М.** «Батьківщина». Шановний головуючий, президіє, колеги, насправді тема, яка порушується в цьому законопроекті, дуже важлива, бо є певна кількість підприємств, які працюють на територіях, уже звільнених від окупантів, або в областях, які межують з війною. Через те є проблема у керівників, як звільнитися від тих людей, які згідно з чинним законодавством не підлягають під статтю про колаборанство, а насправді не служать Українській державі. Як тут бути?

У фракції «Батьківщина», в якій є достатньо виважених і досвідчених юристів, пройшла дискусія, як виписати таким чином, щоб і захистити інтереси держави, підтримати позицію керівників, але й не опуститися до рівня правового

нігілізму, коли будь-який керівник може використати такий закон, щоб звільнити працівника, можливо, за недостатніми або надуманими мотивами.

Нас турбує такий термін, як «поза розумним сумнівом», і як визначитися цей розумний сумнів. Така норма також може призвести, як я вже казав, до підставного звільнення працівника.

Ми в першому читанні не будемо підтримувати цього законопроекту, але вже наперед готуємо поправки, і якщо вони будуть враховані, основні й важливі, тоді ми будемо підтримувати проект у другому читанні.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування. Готові?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та деяких інших питань» ([№ 7731](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

---

Шановні колеги, наступний законопроект дуже важливий, євроінтеграційний. Це проект Закону «Про колективні угоди і договори» ([№ 7628](#)), друге читання.

Ми домовилися з колегами, що буде виступ Юлії Володимирівни Тимошенко до 10 хвилин, і після цього голосуємо. Я прошу не розходитися.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.** Шановні колеги, насамперед я хочу подякувати всім, які не підтримали законопроект про позбавлення осіб з інвалідністю всіх можливих підтримок держави. Це було мудре рішення залу. Ті, які хочуть ознайомитися, наскільки правильно ви зробили, просто прочитайте цей законопроект, і зрозумієте, що замість того, щоб підтримати наших воїнів, які повернуться, не дай Боже, не зовсім здоровими, а з інвалідністю додому, щоб їм було куди піти працювати і як захищати своє життя... Я сподіваюся, що й надалі законопроекти щодо позбавлення прав, можливостей та пільг людей з інвалідністю не будуть проголосовані в цьому залі. Дуже знаково, що не всі готові на таку підлість.

Зараз ми говоримо про інший законопроект. Це проект Закону «Про колективні угоди та договори» ([№ 7628](#)). Для того щоб зрозуміти, що міняють,

я хочу сказати, як це працює зараз. Є встановлені, прийняті Міжнародною організацією праці міжнародні документи, є європейські документи, які також на сьогодні діють. У всіх цих документах жорстко передбачено роль, місце і функції колективного договору.

Що таке колективний договір? Це коли на підприємстві між трудовим колективом і роботодавцем складається угода, яка передбачає жорсткий, визначений законом перелік прав працюючих людей, які роботодавець не може обійти.

Що це таке? Це тривалість робочого дня, це гарантовані вихідні дні, це гарантована відпустка, це гарантована допомога людям, які постраждали на виробництві, і багато інших питань, що пов'язані з тим, як працююча людина захищена від безпідставного звільнення, від нерівності в оплаті праці, як вона захищена щодо того, що взагалі буде гідна заробітна плата, базуючись на мінімальному прожитковому рівні і мінімальній заробітній платі. Все це законопроектом передбачено, це основоположні пункти колективної угоди, і не може колективна угода між роботодавцем і колективом ігнорувати ці позиції, які закріплені в законі. Це норма, яка працює на міжнародному рівні.

Що нам пропонується? Нам пропонується, якщо такий закон буде прийнято, що до колективних договорів необов'язково включати ті позиції, яких за 300 років досягнуто профспілками всього світу, які визначені Міжнародною організацією праці, Європейським Союзом. Тут говориться про те, що в колективному договорі все – факультатив, немає нічого обов'язкового, хоче роботодавець включати – включає, не хоче – не включає. Статус колективного договору знижується практично до нуля.

Такого не може бути, такої практики у світі немає. І коли вам зараз кажуть, що це євроінтеграційний законопроект, – це обман. Чому обман? Тому що коли почали вносити всі ті законопроекти, які нівелюють права працюючих людей, ми двічі зустрічалися з керівником Міжнародної організації праці – структури, яка входить до Організації Об'єднаних Націй, і передали ці законопроекти на експертизу. Наразі така експертиза вже готова, ви можете з нею ознайомитися на сайті Міжнародної організації праці, де просто каменя на камені не залишили від цього, вибачте, баракла, яке суперечить і європейським законам, і правилам Міжнародної організації праці.

Можу вам сказати, що якщо цей законопроект буде прийнято, це буде основою для претензій, які Міжнародна організація праці пред'явить уряду України. Нещодавно за ініціативою МОП в онлайн-режимі було проведено зустріч з профспілками, роботодавцями та урядом, де новий Генеральний директор Міжнародної організації праці чітко сказав, що це неприйнятно.

Крім того, коли почали з'являтися такі «ліберальні» законопроекти, ми зустрілися з глобальними профспілками Європейського Союзу і світу. Вивчивши те, що зараз тут приймається, вони сказали, що стають з нами однією командою, щоб на рівні Європейської комісії не пропустити такої дурні.

Хто лобіює такі документи? Їх розробляють не в парламенті України, а вносять ззовні, коли корпораціям, які або вже зайшли, або планують зайти

в Україну, потрібно, щоб українці були абсолютно безправними, щоб узагалі не мали можливості захиститися. Парламент під час війни вчиняє так, щоб люди, які зі своїх робочих місць пішли на фронт захищати Україну, після повернення не мали жодного права – ані особи з інвалідністю, ані воїни, тому що такими колективними договорами захистити їх буде неможливо.

Я прошу вас не голосувати за такі документи. Усього до Верховної Ради подано 32 законопроекти, які суперечать конвенціям Міжнародної організації праці. Щодо них ми передали всі документи для експертизи та аналізу, і наразі висновки такі, що вони не можуть бути прийняті, це не європейські законопроекти.

Якщо продовжиться ця практика, ми, безумовно, вийдемо разом з глобальними профспілками на Європейську комісію, на відповідні комісії, і будемо все робити, щоб така практика в Україні не мала права діяти, тому що це нігілізм, це, по суті, знищення прав працюючих людей. Я прошу, не голосуйте за цей законопроект.

Ну, і апогеєм всієї цієї історії було те, що на сайті одного з керівників комітетів з'явилася така прекрасна історія, що було заявлено, що Україна реформуватиме Міжнародну організацію праці, яка є нікчемною, нікому не потрібною, абсолютно бюрократичною. Україна реформуватиме Міжнародну організацію праці, тому що вона захищає права працюючих людей.

Я думаю, що є певна межа для такої ситуації, просто не хочу зараз використовувати жорстких слів, і ця межа залежить від того, на що ви готові. Якщо ви готові сліпо, не вивчаючи законопроектів, голосувати за все це як «одобрямс», то тоді навіть люди вас сюди делегували, якщо ви нездатні захистити їх права? Якщо ви захищаєте однобоко цю історію, якщо ви будете лібертаріанство, то почитайте основи цієї ідеології, де обов'язкове існування соціально-орієнтованої ринкової економіки.

Одна з найбільших партій Європейського Союзу називається «Європейська народна партія». Вона має абсолютну більшість у Європейському парламенті, її ідеологічна база – соціально-орієнтована ринкова економіка. Це основа основ.

Що ви робите? Я прошу вас, тих людей у цьому залі, які мають інтелектуальні здібності, мають намір служити народу України, зупиніть цю вакханалію! Соціальний комітет перетворився в нас на антисоціальний комітет, який руйнує навіть міжнародні правила і порядки.

Я прошу вас, не голосуйте за цей законопроект, він абсолютно проти людей. Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Проте підійшов представник Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Любота Дмитро Валерійович. Будь ласка, декілька хвилин на виступ.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Ми переходимо до голосування за цей законопроект.

**ЛЮБОТА Д.В.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 177, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги. Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу розглянув проект закону до першого читання на своєму засіданні 3 жовтня 2022 року відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, а також до другого читання 21 лютого 2023 року. Висновок комітету за результатами розгляду у першому та другому читаннях: проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу, а також зобов'язанням України в рамках Ради Європи.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, ще, виявляється, виступить Володимир Володимирович Цабаль, я правильно розумію? Йому надається 2 хвилини, і голосуємо. Будь ласка, не розходьтесь, займіть свої місця.

Перепрошую, слово надається Руцишину.

**РУЩИШИН Я.І.** Дякую, шановні колеги. Тут лунали заклики до інтелектуальності тих, які сидять у цьому залі. Я хотів би нагадати багатьом, що соціальну відповідальність за українця в Україні бере на себе насамперед держава, і це задекларовано в преамбулі нашої Конституції. Підприємство ж не бере на себе цієї відповідальності, воно виконує її більш ніж достатньо створенням робочого місця на підприємстві.

Отже, у цьому законопроекті нарешті з'явився принцип добровільності укладення угоди, про який ми чомусь забули. Якщо на підприємстві немає профспілки, хто винен? Роботодавець. Якщо на підприємстві не організувався трудовий колектив, хто винен? Роботодавець. Якщо на підприємстві немає колективного договору, хто винен? Роботодавець. Скільки ж кровоньки вони попили з нас впродовж 30 років, щоб ми мали зайві, абсолютно непотрібні документи на наших підприємствах. Замість того щоб займатися конкуренцією і конкурентоздатністю, ми займаємося непотрібними бюрократичними речами.

Наші люди зараз захищають у тому числі всю Європу від орди, і вони собі в Європі можуть дозволити розкіш соціалістичних ідей, як і відбувається. Ми собі цього дозволити не можемо. Ми повинні перетворитися на країну-роботодавця, тому дуже схвально, що нарешті принцип добровільності підписання колективних договорів впроваджується цим законодавством.

Я закликаю, навпаки, голосувати за цей законопроект, і ми повинні показати приклад Європі, що в нас ще є така річ, як нам треба ставати у світовій...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Юліє Володимирівно, перепрошую, ви мали поставити ще дві поправки, і потім голосуємо.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка. Назвіть номери поправок, будь ласка.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.** Поправки 170 і 192. Перша поправка 170.

Дорогі друзі, я не можу не відреагувати на репліку роботодавця, який сказав, що наша країна мусить перетворитися на країну роботодавців. Хочу просто нагадати вам, що у Європейському Союзі основа взаємовідносин між роботодавцями, профспілками і працюючими людьми називається «трипартизм» – це соціальний діалог. І якщо роботодавці зараз його зламують, це означає, що наша країна взагалі випала з контексту Європейського Союзу. Тому прошу, не робіть цього, не голосуйте за цей законопроект, не принижуйте України.

Прочу зараз поставити на голосування для підтвердження поправку 170 і не голосувати, оскільки вона позбавляє профспілки взагалі права на існування.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Позиція комітету – Бабенко Микола Вікторович. Будь ласка.

**БАБЕНКО М.В.,** секретар Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (одномандатний виборчий округ № 90, Київська область, політична партія «Біла Церква разом»). Шановні колеги! Насправді даний законопроект став результатом серйозного компромісу між профспілками і роботодавцями. Однією з основних підстав для досягнення цього компромісу стало те, що ми домовилися, що первинні профспілкові організації отримають 0,3 відсотка заробітної плати на оздоровлення працівників.

Наскільки я розумію, Юлія Володимирівна зараз наполягає поставити ці поправки на голосування для підтвердження. Ми просимо їх не підтримувати.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, поправка 170 народного депутата Струневича. Вона врахована редакційно. Юлія Володимирівна просить поставити на голосування для підтвердження цього рішення комітету.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 170. Комітет не заперечує, щоб не підтримувати це рішення комітету (*Шум у залі*).

Вибачте, у нас інколи не можуть розібратися. Складні закони, складні матерії (*Шум у залі*). Галино Миколаївно, ще раз, ви можете тоді... (*Шум у залі*).

Шановні колеги, поправка 170. Вона врахована редакційно. Ви почули позицію комітету, позицію Юлії Володимирівни Тимошенко. Вона просить рішення комітету – «враховано редакційно» – поставити на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 192. Правильно, Юліє Володимирівно? Будь ласка.

**ТИМОШЕНКО Ю.В.** Шановні колеги, я думаю, комітет все пояснить про цю поправку, тому що це теж стосується підтримки профспілкового руху. Але я хочу закликати весь зал. Це проект системного закону, він системно руйнує таку

основоположну річ, як трипартизм – співпрацю профспілок, роботодавців і працюючих людей. Це руйнує соціальний діалог як такий. І які поправки зараз не були б проголосовані, я прошу всіх людей, які хочуть зберегти баланс у країні – захист прав працюючих людей, міжнародне право, міжнародні документи Міжнародної організації праці, які хочуть нормально вступити до Європейського Союзу, не голосуйте за цей законопроект. Він суперечить усьому, про що я сказала.

Я категорично прошу вас не голосувати, тому що після цього в уряді будуть неприємності. Це буде абсолютно точно.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Позиція комітету щодо поправки 192 авторства Третьякової. Будь ласка.

**БАБЕНКО М.В.** Ще раз просимо підтримати законопроект у цілому. Щодо поправки, будь ласка, визначайтеся.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Що означає визначайтеся? Ви підтримуєте її чи ні?

**БАБЕНКО М.В.** Комітет підтримав поправку.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** З вами дуже складно.

Шановні колеги, поправка 192 авторства Третьякової. Тимошенко наполягає поставити її на голосування для підтвердження. Вона комітетом врахована. Комітет наполягає, щоб це рішення і залишилося. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Дякую.

Переходимо до прийняття законопроекту в цілому. Підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про колективні угоди та договори» ([№ 7628](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

---

Ідемо далі, шановні друзі. Наступний проект Закону «Про особливості припинення за рішенням власника державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі» ([№ 8205](#)).



Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, обговорення потрібне? Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Немиря Григорій Михайлович, фракція «Батьківщина».

Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

**СОБОЛЄВ С.В.** Шановні колеги, законопроект, на мій погляд і погляд нашої фракції, дуже контраверсійний, бо ключові поняття, що таке державне підприємство, яким чином розпоряджатися 50-відсотковим пакетом акцій держави, – все чітко визначено в Господарському кодексі. Тому нас дуже дивує, якщо ви хотіли, дійсно, змінити цей порядок, треба було вносити зміни саме до відповідних статей Господарського кодексу, бо в остаточному підсумку ми отримуємо Господарський кодекс, який чітко визначає цей порядок, і новели закону, які суперечитимуть відповідним статтям Господарського кодексу.

Навіщо це робиться? Уявімо собі, що є державний пакет, який становить більше 50 відсотків на підприємстві, де є інший пакет, який належить приватним власникам. Так ось тут вводиться новий порядок, яким чином цей пакет буде виставлятися на приватизацію. Якщо ви, дійсно, хочете прозорого конкурсу, якщо, дійсно, хочете отримати максимальні кошти, найперше, що треба зробити? Передусім цього не можна робити зараз, в умовах війни. А це фактично йде підготовка до продажу державного пакета в умовах війни. Ви будете продавати зараз своє майно? Подивіться, що відбувається з ринком сьогодні. І коли це пропонується робити з державними підприємствами, до того ж тими, які визначають фактично найважливіші галузі, ми отримуємо в остаточному підсумку нульовий дохід, але й отримуємо ситуацію, коли держава втратить контроль. Саме тому наша фракція не буде...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

Цабаль Володимир Володимирович.

**ЦАБАЛЬ В.В.** Шановні колеги, я закликаю весь зал підтримати цей законопроект. Він не політичний. У ньому пропонується розморозити ту приватизацію, яка зараз не може здійснюватися (конкретно йдеться про ліквідацію, я зараз детально розкажу), і дозволити Фонду державного майна продавати майно, яке зараз у стадії ліквідації, щоб потім ці гроші можна було використовувати для Збройних Сил України. Тому що в нас зараз сотні об'єктів у стані ліквідації, а за минулий рік було ліквідовано всього два об'єкти. Тобто фактично держава вже давно могла одержати гроші від ліквідації, а вона їх одержати не може,

об'єкти простоюють, на них заробляють ті корупціонери, які на них до того заробляли, а держава з того має нуль.

Такий закон частково це розблокує. По-перше, він дасть змогу збільшити конкуренцію серед ліквідаторів, щоб ліквідаторам без додаткового залучення державних коштів можна було платити більше залежно від ефективності їх роботи. А по-друге, дасть змогу продавати майно в стадії ліквідації, якщо його ринкова вартість перевищує 20 відсотків кредиторської заборгованості, що дозволить це майно продавати. Це означає, що те майно, яке до того в нас роками було в стадії ліквідації, тому що там велика кредиторська заборгованість, не можна було продавати – і кредитори страждають, бо вони не можуть одержати свої гроші, і держава, тому що держава не може продати, після прийняття цього законопроекту можна буде продати, якщо держава одержить більше 20 відсотків. Відповідно ці 20 відсотків або більше підуть державі, а решта піде кредиторам, які роками чекають.

Колеги, прохання підтримати, тут немає ніякої політики, це дуже потрібний законопроект.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Южаніна Ніна Петрівна. Після цього ще Мовчан Олексій, і потім переходимо до голосування.

Будь ласка, Ніно Петрівно.

**ЮЖАНІНА Н.П.,** член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Кубіву Степану Івановичу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

**КУБІВ С.І.** Шановний пане Голово, шановні колеги, цим законопроектом пропонується створити швидкий механізм припинення державних підприємств та господарських товариств, які економічно не активні. Але причини цього в період війни різні. Через війну на сході, на півночі багато підприємств переміщені в інші регіони, і врегулювання можливості реалізації майна за процедурою припинення за рішенням власників з метою задоволення простроченої заборгованості не відповідає реальному промислому виробництву в період воєнного стану. Це перше.

Друге. Це пряма суперечність між чинним Господарським кодексом та законом, який ми хочемо запровадити у період воєнного стану. Водночас ГНЕУ чітко надало низку зауважень щодо неузгодженостей проекту з чинним законодавством, треба вносити зміни до багатьох законопроектів.

Третє важливе питання. Через введення нових правил у період війни для підприємств, які перевезені в інші регіони, ми говоримо про нелогічний продаж

і підозру в бажанні прихованої приватизації державного майна, а звідси – про корупційність, яка на сьогодні властива.

Ми будемо утримуватися від підтримки даного законопроекту. Водночас хочу сказати, що ми надаємо єдиному власнику державного підприємства можливість створити спеціальний фонд, до якого будуть перераховані кошти, що залишаються, говоримо про оцінку 20 відсотків. А де позиція уряду? Де позиція інших комітетів, які говорять про зловживання прихованою приватизацією?

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Мовчан Олексій Васильович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

Шановні колеги, після цього голосуємо. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

**МОВЧАН О.В.**, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Цей законопроект надзвичайно важливий для того, щоб навести порядок у питаннях управління державною власністю. Усього в Україні близько 3,5 тисячі державних підприємств. З них близько 1 тисячі 200 підпадають під ліквідацію. Це підприємства, які фактично не активні або мають ознаки неплатоспроможності, тобто можуть бути ліквідовані за процедурою банкрутства відповідно до Кодексу з процедур банкрутства.

Інші підприємства, це або фактично стіл і стілець, або мають певні активи, які можуть бути продані, але вони не вартують фактично нічого, щоб заходити в процедуру банкрутства, яка є дорогою. Тому й передбачено такий механізм, щоб для підприємств, які існують на папері і не виконують жодних функцій, запровадити таку процедуру.

Тому я прошу...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про особливості припинення за рішенням власника державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі» ([№ 8205](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» щодо оптимізації структури Фонду державного майна України» ([№ 8250](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запишіться на виступи: два – за, два – проти. Чи можемо голосувати без обговорення? З обговоренням. Тоді запишіться, будь ласка, на виступи.

Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

**КЛИМЕНКО Ю.Л.** Прошу передати слово пану Цабалю.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Цабаль Володимир Володимирович. Будь ласка.

**ЦАБАЛЬ В.В.** Шановні колеги, я зайду трохи здалеку. Чому в нас у багатьох державних органах багато корупції в різних регіонах? Тому що не завжди навіть найчесніший керівник міністерства, організації чи іншого органу може мати контроль над тим, що відбувається на місцях.

Цей законопроект дуже простий. Він про те, щоб виправити ту помилку, яка є зараз у Фонді державного майна. Колеги з інших фракцій правильно звернули увагу, що за попередні роки було дуже багато різних непрозорих випадків приватизації. Це відбувається саме тому, що, по-перше, керівники в регіонах не завжди бачать, що відбувається, а по-друге, не завжди є можливість на це вплинути.

Такий закон поверне можливість контролю керівництву органу Фонду державного майна зі спеціальним статусом, яке ми як Верховна Рада призначаємо, і дасть змогу боротися з тими проблемами, які накопичилися за останні роки. Тому, колеги, дуже прошу підтримати.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Мовчану Олексію Васильовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

**МОВЧАН О.В.** Шановні колеги, що таке Фонд державного майна? Фонд державного майна – це організація, це агентство з продажу й управління державними активами. Коли Україна стала незалежною, Фонд державного майна повинен був мати регіональні відділення в кожній області і в багатьох містах, тому що все майно було державним.

На сьогодні реалії змінилися, і половина процесів у фонді цифровізовані, продаж відбувається не на офлайн-аукціонах з молоточком, а на електронних

аукціонах, де участь можна взяти з вашого смартфона. Тому необхідно об'єднувати Фонд державного майна, давати їм повноваження для того, щоб вони виконували реальні функції агентства з управління і приватизації.

Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Сергій Миколайович Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

**ЄВТУШОК С.М.** Прошу передати слово Михайлу Цимбалюку.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

**ЦИМБАЛЮК М.М.** «Батьківщина». Дякую колезі Сергію Євтушку за передане слово.

Насправді невідомо, яку мету ставили перед собою автори законопроекту. Чому? Тому що скорочуються або позбавляються права юридичної особи всі, підкреслюю, регіональні відділення. Тобто повнота влади буде в одних руках – у керівника Фонду державного майна.

Наступне. Заступники керівника Фонду державного майна призначаються не Кабінетом Міністрів, як це є на сьогодні, а одноосібно керівником Фонду.

Далі. Не обмежується кількість таких заступників.

Через те, шановні колеги, це ризик концентрації, скажу м'яко, повноважень в одних руках. Я розумію, що Верховна Рада проголосувала і призначила керівника Фонду державного майна, але відповідальність має бути також на тих, які проголосують за цей законопроект. Тому що ми маємо усвідомлювати ризики того, що, на жаль, поки що не стоїть черга інвесторів, щоб придбати державне майно. Те, що потрібно проводити облік і ревізію всіх підприємств, якими сьогодні управляє Фонд держмайна, це однозначно. Але в тому, чи стане цей законопроект у разі ухвалення механізмом для удосконалення роботи, є великі сумніви.

Через те команда «Батьківщини» не голосуватиме за цей законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Бондар Михайло Леонтійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Шановні колеги, після цього виступу ми голосуємо, займіть свої місця.

Будь ласка, Михайле Леонтійовичу.

**БОНДАР М.Л.** Дякую. Передайте, будь ласка, слово колезі Степану Кубіву.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

**КУБІВ С.І.** Шановний пане Голово, шановні колеги, цей законопроект щодо оптимізації структури Фонду державного майна посилює прозорість агентства з продажу і розуміння цінової політики на ринку.

У 2016 році, коли був прийнятий закон, дали право Фонду державного майна застосовувати в системі «*Prozorro.Продажі*» малу приватизацію. Це дало змогу зняти багато корупційних питань і дати відповідь у цілому стосовно тих, які брали участь у конкурсах щодо прозорого продажу того чи іншого майна.

У законопроекті пропонується внести зміни до Закону «Про Фонд державного майна України» щодо визначення ефективної структури органів фонду і підрозділів у зв'язку з тим, що йде війна і в багатьох областях на сході, на півночі України регіональні відділення не можуть існувати повністю в юридичному аспекті і здійснювати оцінку на підставі рішень Фонду державного майна, що на сьогодні має додаткові ризики.

У законопроекті чітко виписано, що регіональні відділення Фонду державного майна не мають статусу юридичної особи і мають можливість використовувати ефективні механізми та оцінювати ризики продажу того чи іншого об'єкта. Керівники регіональних відділень призначаються на посади головою Фонду державного майна.

Прийняття законопроекту збільшить не лише роль голови Фонду державного майна, а й відповідальність щодо управління цією інституцією. Ми будемо підтримувати даний законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Прошу народних депутатів підготуватися до прийняття рішення. Шановні колеги, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» щодо оптимізації структури Фонду державного майна України» за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ([№ 8250](#)).

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги.

---

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти» ([№ 8400](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту № 8400. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо голосувати без обговорення? (*Шум у залі*). Тоді я з вашого дозволу, а також є рішення комітету прийняти за основу і в цілому, щоб ми могли його своєчасно підписати і опублікувати.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти» (№ 8400) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти» (№ 8400) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

---

Ідемо далі. Наступне питання – проекти Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення зміни цільового призначення земельних ділянок» ([№ 8178](#), [№ 8178-1](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Стернійчук Валерій Олександрович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

**СТЕРНІЙЧУК В.О.**, член Комітету Верховної Ради України з питань з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Ми всі зараз відчули на собі, наскільки нам важливо забезпечити безперебійне електропостачання, адже це стосується і світла, і тепла в оселі кожного українця, у наших з вами оселях. Тому, власне, законопроект № 8178-1 покликаний підтримати і спростити процедуру зміни цільового призначення земельних ділянок, які будуть використовуватися для будівництва об'єктів інфраструктури, зокрема об'єктів енергетики, а також для будівництва житла для тих громадян, які його втратили під час цієї війни.

Тому прошу вас підтримати законопроект і тим самим створити нові умови для залучення мільярдних інвестицій для відновлення нашої держави.

Щиро дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

**ЄВТУШОК С.М.** Фракція «Батьківщина», Рівненщина. Шановні колеги, я відразу хочу сказати, що в цьому сесійному залі мав би бути знайдений баланс між таким інститутом народовладдя, як органи місцевого самоврядування, та парламентом. На жаль, я не бачу такого балансу з огляду на те, які нормативно-правові акти тут голосуються, що забирають, навпаки, в умовах децентралізації повноваження в органи місцевого самоврядування.

У даному законопроекті йдеться про те, що забудовник без погодження з органами місцевого самоврядування, без дотримання затвердженого генерального плану, на який, до речі, всі органи місцевого самоврядування витратили величезні гроші, і без розробки документів землеустрою матиме погодження на забудову. То давайте тоді забудуємо всі площі, всі сквери там, де пішохідні зони, без будь-якого погодження.

Хочу сказати, що за подібні норми ми вже голосували, на жаль, у цьому сесійному залі, приймаючи лобістський проект [№ 5655](#). Це така сама історія, і органи місцевого самоврядування чітко чекають від Президента України на вето.

Це подібний лобістський законопроект. Асоціація міст України категорично заперечує щодо ухвалення даного нормативно-правового акта і просить виступити проти.

Фракція «Батьківщина» з огляду на всі консультації з органами місцевого самоврядування, з асоціаціями територіальних громад закликає парламентський зал не підтримувати дані введення, лише після консультацій з місцевими органами влади, лише після того, як буде спільне узгоджене рішення.

Не підтримуймо дані лобістські законопроекти в сесійному залі.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Саврасов Максим Віталійович, фракція політичної партія «Європейська солідарність». Будь ласка.



**САВРАСОВ М.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Гончаренку Олексію.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Гончаренко Олексій Олексійович.

**ГОНЧАРЕНКО О.О.** «Європейська солідарність». Шановні друзі, ну, що? Це вкотре внесено законопроект, у якому пропонується спростити всі процедури. Ви знаєте, якщо є бажання спростити процедури, у нас є Кабінет Міністрів, нехай він спростить всі свої процедури, які є. Законодавчі процедури на захист землі необхідні не тому, що хтось просто так хоче, а тому, що вони захищають щось необхідне для українців, наприклад, такі речі, як місцеве самоврядування.

Ні для кого з вас не секрет, що до Верховної Ради України внесено проект рішення про знищення місцевого самоврядування в Чернігові. Це для когось секрет? Хтось цього не знає? А в чому проблема? Ми приймали закон, який дозволяє вводити пряму президентську адміністрацію в містах після деокупації. Ну, логічно, у Херсоні немає мера, немає депутатів, система зруйнована, звичайно, це треба робити. Але до чого тут Чернігів?! Місто ніколи не було взяте хоча б на секунду. Депутати міської ради всі присутні. Невже єдина причина в тому, що в міській раді Чернігова всього чотири «слуги народу» з 42? Це єдина причина, що треба розпустити міську раду Чернігова, яка обрана голосами чернігівців. Подобається, не подобається – це їхній вибір. Хто завтра допомагатиме Україні?

Місьцеве самоврядування – це наріжний камінь європейськості, ось у нас прапорець Європейського Союзу. Де в Європейському Союзі можна взяти і розігнати міську раду просто тому, що так хочеться? А яке місто буде завтра? Дніпро, Львів, Київ, де захочеться поставити свого, не питаючи людей? Ми куди рухаємося, друзі? Ви розумієте небезпеку? Ви просто країну ставите в таку ситуацію, яка може знищити всю нашу підтримку.

Україна має бути вільною. Місьцеве самоврядування – наріжний камінь! Парламентаризм – наріжний камінь! Свобода України...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, ще по 1 хвилині – Стріхарський і Цабаль. Після цього ми голосуємо, і буквально за 2-3 хвилини в нас має бути гість. Тому, будь ласка, давайте ще послухаємо ці два виступи, і голосуємо. Запросіть народних депутатів до залу.

Стіхарський. Будь ласка.

**СТРІХАРСЬКИЙ А.П.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 196, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Усім доброго дня,

шановні колеги, шановні присутні, Голово, президіє! Законопроект № 8178 дуже важливий на сьогодні. Чому? Тому що ми знаємо, яка тяганина, інакше не можемо сказати, щодо процедурності відведення і зміни цільового призначення земельних ділянок детального плану територій, вихідних даних, збору всіх цих речей. Зараз це занадто важко, якщо ми говоримо про відбудову держави, а також про забезпечення житлом тих, які постраждали.

Я як будівельник відповідаю і наполягаю на тому, щоб підтримали цю ініціативу. Вона необхідна саме під час воєнних дій. А загалом законопроект потребує більш глобальної реструктуризації, і ми повинні розглянути його глобальніше. Тому, будь ласка, підтримайте і проголосуйте.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Володимир Володимирович Цабаль. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього голосуємо. Прошу запросити народних депутатів до залу. Займіть свої місця.

**ЦАБАЛЬ В.В.** Шановні колеги, для мене цей законопроект – це два таких яскравих приклади.

Перший приклад. Як спроба необхідної дерегуляції ця ініціатива не до кінця була опрацьована з різними антикорупційними органами. Наша фракція утримається від голосування за цей законопроект у першому читанні, тому що є дуже багато зауважень, зокрема від НАЗК, які, сподіваюся, до другого читання будуть враховані.

Другий приклад. Дуже часто буває, що спроба дерегуляції, як у цьому законопроекті, тому що в ньому є намагання зменшити термін одержання дозволів... Ми всі жаліємося, що інвестор не хоче йти в Україну, бо дуже довго одержуються дозволи тощо. Цей законопроект – спроба однієї з дерегуляцій, яка має залучити більше інвесторів. Так ось, усі відразу починають критикувати, чому ми намагаємося це зробити, і таке інше. Ми ж хочемо дерегуляції. Тому, колеги, сподіваюся, до другого читання проект буде доопрацьований.

Зараз ми утримаємося від голосування.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання, тому переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення зміни цільового призначення земельних ділянок» ([№ 8178-1](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 187.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, давайте направимо його на повторне перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення зміни цільового призначення земельних ділянок» (№ 8178-1) на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення цього законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи (*Шум у залі*). З подякою.

Шановні колеги, готові голосувати? Будь ласка, давайте підтримаємо, і нехай суб'єкт дуже фахово його доопрацює.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 8178-1 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 201.

Рішення не прийнято.

Я не втомлюся, у нас залишився законопроект [№ 8178](#). Тепер щодо нього ми маємо все пройти.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 8178 за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 172.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення на повторне перше читання законопроекту № 8178. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 179.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, народний депутат Чорноморов Артем Олегович готовий доопрацювати цей законопроект. Є пропозиція повернути законопроект № 8178 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Не дали вам кредиту довіри: за – 190.

Шановні колеги, законопроекти вважаються відхиленими відповідно до Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, буквально за декілька хвилин буде гість – Глава Уряду Іспанії.

Я вас дуже прошу про декілька речей. Будь ласка, зараз не розходьтєся, бо буквально через 2-3 хвилини, максимум через 5 хвилин він прийде. Це перше.

Друге. Коли людина виступатиме (повірте, ми всі мали можливість виступати в багатьох парламентах), дуже хочеться бачити ваші обличчя, а не спини. Тому я дуже прошу, давайте від сьогодні і назавжди заведемо правило: ми будемо зберігати нормальну поведінку в залі парламенту.

Домовилися, шановні колеги? Зараз невелика перерва, 2-3 хвилини, але не розходьтесь, тому що гість буде з хвилини на хвилину.

*(Після перерви)*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні народні депутати України! Сьогодні в залі засідань Верховної Ради перебуває делегація Королівства Іспанія, яку очолює Глава Уряду Іспанії пан Педро Санчес Перес-Кастехон. Давайте оплесками привітаємо шановну іспанську делегацію *(Оплески)*.

Вельмишановний пане Главо Уряду, перед наданням вам слова дозвольте від імені Верховної Ради України висловити слова глибокої вдячності іспанському народу, Уряду, Генеральним кортесам Королівства Іспанія, вам особисто за тверду і непохитну підтримку суверенітету, територіальної цілісності України та рішуче засудження військової агресії Російської Федерації проти нашої держави.

Ми щиро вдячні Іспанії за потужну військово-технічну та оборонну підтримку, у тому числі за надання систем ППО, іншої військової техніки та озброєння.

Окремої вдячності заслуговують участь Іспанії у танковій коаліції та прийняте рішення про надання Україні потужних танків «*Leopard 2*» *(Оплески)*. Отримання такої важкої зброї є вкрай важливим для нас, оскільки вона зберігає життя наших воїнів і мирних громадян, а також наближає нашу перемогу та допомагає у якнайшвидшому звільненні окупованих територій. Дуже розраховуємо, що військова підтримка української армії важким озброєнням буде продовжена.

Значною для нашої держави є надання вами гуманітарної, фінансової та іншої допомоги. Дякуємо Іспанії за підтримку всіх пакетів санкцій ЄС проти країни-агресора та розраховуємо на подальше посилення санкційного тиску на Росію та максимальну її ізоляцію.

Щиро сподіваємося на вашу підтримку України в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції. Високо цінуємо турботу та тепле ставлення до майже 170 тисяч українців, яким Іспанія надала прихисток з початку повномасштабної агресії *(Оплески)*. Вдячні вам також за лікування та реабілітацію поранених бійців. Ми пишаємося, що маємо таких друзів.

Шановні народні депутати, до слова запрошується Глава Уряду Королівства Іспанія Педро Санчес Перес-Кастехон. Прошу привітати *(Оплески)*.

**ПЕДРО САНЧЕС ПЕРЕС-КАСТЕХОН,** Глава Уряду Королівства Іспанія. Дякую, пане спікері. Шановні народні депутати України, ваші високоповажності, шановні друзі! Для мене велика честь бути тут, у Києві. Дуже дякую за те, що

запросили звернутися до цього шановного парламенту. Ви боретеся за правду, і в цьому відмінність між вами і противником, тому що ви розумієте, за що б'єтеся. Україна б'ється за виживання, а ваш противник – за владу. В їхній битві немає гідності. У вашій битві є поклик до свободи. Саме тому вони не можуть виграти, але можуть завдати болю.

І Іспанія, і Європейський Союз, багато союзників і друзів по всьому світу підтримують Україну, і ми будемо продовжувати підтримувати стільки, скільки буде необхідно. Бо ви б'єтеся за вашу землю, за вашу незалежність, ваші люди б'ються за те, щоб відновити свої домівки, свою свободу. Водночас ви бороните те, що стосується всіх нас – наших прав як громадян.

Російська незаконна та невинуватена агресія кидає виклик нашим непохитним принципам, звичайним правилам: не нападай на сусідню країну, яка не нападає чи не загрожує тобі, політичні відмінності не виправдовують використання сили. Ці прості правила дозволяють нам жити в цьому світі, а російська агресія ставить під загрозу міжнародне право, у межах якого всі ми співіснуємо.

Саме тому ваша боротьба, ваша оборона – це і наша оборона. Іспанія допомагала Україні від початку вторгнення, ми надавали різні типи допомоги, надавали і зброю, і фінансову допомогу. Ми надали найбільший пакет гуманітарної допомоги, який коли-небудь надавали країнам, і чудово розуміємо, що треба більше допомоги, зокрема військової.

Сьогодні я поінформував Президента Зеленського, що ми будемо збільшувати кількість військової допомоги. Зокрема, на додаток до інших поставок ми незабаром надамо повністю боездатні танки «*Leopard*» для підтримки вашої оборони, і в подальшому, якщо буде необхідно, зможемо відправити більше танків. У рамках місії з військової допомоги ЄС Іспанія вже здійснює підготовку сотень українських військовослужбовців. Буквально минулого тижня ми почали підготовку 55 українських військовослужбовців, які вчаться керувати «леопардами».

Ми плануємо збільшити постачання боєприпасів за рахунок спільних європейських заходів, до яких ми зараз закликаємо, адже єдність і тісне співробітництво виявляються дуже ефективними. Усі ці нові військові поставання та ресурси будуть об'єднані з ресурсами інших союзників, щоб істотно підвищити спроможність Збройних Сил України щодо оборони та повернення ваших територій.

Ваші високоповажності, звичайно, ми допомагаємо у військовому напрямі, але не полишаємо і тих, які постраждали. Між нашими столицями відстань 3 тисячі 600 кілометрів, ми – по той бік Європи. Незважаючи на це, понад 165 тисяч ваших громадян подолали цю відстань і прибули до Іспанії. Ми надаємо їм належний доступ до системи охорони здоров'я, до освіти та інших послуг, це наш моральний обов'язок. Але це й пам'ять про минулі події, адже 80 років тому сотні тисяч іспанців знайшли прихисток в інших європейських країнах, рятуючись від війни, частина з них прибула й до України. А тепер ми даємо притулок вашим людям, віддаємо належне тому уроку гуманізму.

Ваші високоповажності, реалії того, що відбувається в Україні, для нас очевидні. На жаль, не кожна країна бачить реалії такими, як вони є. Саме тому дуже важливо говорити, спілкуватися з рештою світу, щоб вони почули правду. Бо велика кількість країн страждають від глобальних економічних наслідків війни, й іноді вони схильні частково прислухатися до путінської антизахідної пропаганди. Ми цього не можемо дозволити, ми маємо боротися, щоб правда перемагала, і ми це робимо. Ми закликаємо і боремося проти цих російських наративів під час міжнародних зустрічей.

Ми також долаємо глобальні економічні наслідки цієї війни. Кілька тижнів тому Іспанія розпочала спеціальну програму щодо боротьби з проблемами через глобальну продовольчу кризу. Ця програма має на меті допомогти країнам Африки та Близького Сходу, які постраждали від цієї кризи. Тож ми вітаємо зусилля України щодо допомоги тим країнам, які цього потребують, зерном.

Як ви знаєте, Іспанія буде головувати в Раді Європи у другому півріччі цього року. Ми не можемо забути, що Майдан та українська рішучість щодо приєднання до Європейського Союзу були в основі цієї сьогоднішньої ситуації. Прагнення долучитися до країн – членів Європейського Союзу передбачає приєднання до принципів демократії, свободи слова, свободи пересування, реалізацію суверенітету та інше.

Можливо, це було забагато для Путіна, він не міг з цим погодитися, і саме тому вирішив зреагувати у вигляді цього вторгнення, пояснюючи це лише своєю пропагандою. Сьогодні ми ще раз засуджуємо цю агресію, вітаємо ваше право на європейську мрію, так само як і ми мріяли про це кілька десятиліть тому.

Саме тому ми рішуче підтримали у червні надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу, а тепер Україна здійснює наступні кроки в цьому процесі. Звичайно, треба чимало змін, чимало реформ, і робота цього скликання Верховної Ради буде надзвичайно важливою. Ви вже ухвалили кілька законів, і, безумовно, вітаємо ваші зусилля, вітаємо весь прогрес, якого було досягнуто. Ми будемо супроводжувати Україну на шляху до повноцінної інтеграції, щоб ваша мрія стала реальністю. Під час нашого головування ви можете розраховувати, що Україна завжди буде на порядку денному.

Ваші високоповажності, кілька місяців тому ми мали честь слухати звернення Президента України до іспанського парламенту, який тоді нагадав нам про історію картини «Герніка» Пікассо. Це чудова картина, яку він намалював під час громадянської війни в Іспанії, що перетворилася на універсальний меседж проти жорстокості війни. За життя Пікассо сказав, що «Герніка» повертається лише до вільної та демократичної Іспанії. На це знадобилися час і страждання, але зрештою ми змогли забезпечити свободу, демократію та європейське членство. Тепер ви переживаєте найскладніші часи, але пам'ятайте, що ці найскладніші темні часи завжди завершуються на світанку. Але ви не одні, ми з вами.

Ваші високоповажності, вчора, перед тим як я прибув до Києва, я мав можливість зустрітися з кількома українськими жінками-біженками, які знайшли притулок для своїх родин в Іспанії. Я побачив силу і рішучість в їхніх очах,

побачив гордість і рішучість їхнього духу, побачив надію і впевненість у їхніх посмішках. На їхньому прикладі я хотів би відзначити мужність усіх українських жінок. І коли я був з ними, я зрозумів, що ці жінки є справжніми послідовницями Лесі Українки.

Ми дуже сподіваємося, що мир повернеться в Україну, це трапиться дуже скоро, а ми допоки з усіх сил будемо турбуватися про ваших громадян, використовуючи всі наші наявні ресурси. Зараз я кажу не лише від імені Уряду, а від імені всього іспанського суспільства. Я впевнений, що зможу дуже скоро повернутися до мирної та процвітаючої України, яка говоритиме про прогрес та відбудову. Тим часом уся Європа пильно слідкує за вашою країною, ваша мужність надихає нас. Ваша справа – то наша справа, ми стоїмо разом.

На завершення хотів би згадати відомого українського поета Тараса Шевченка, який описав Україну як велику нову родину, родину вільних.

Тож миру Україні. Слава Україні! Дякую (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, ще раз дякуємо вельмишановному главі уряду та іспанській делегації за участь у пленарному засіданні та за беззастережну підтримку українського народу та нашої держави (*Оплески*).

Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність не поширювати інформації щодо його початку.

В єдності наша сила! Працюймо далі до повної перемоги! Слава Україні!